Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

ТОШКЕНТ ОҚШОМИ

6-йил чиқиши.
21 МАЙ 1971 й.
ЖУМА
№ 118 (1493).
БАҲОСИ 2 ТИЙИН.

ЎЗБЕКИСТОН КП ТОШКЕНТ ШАҲАР КОМИТЕТИ ВА ТОШКЕНТ ШАҲАР СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

13 ИЮНЬ—
ЎЗБЕКИСТОН ССР
ОЛИЙ СОВЕТИ ВА
МАҲАЛЛИЙ
СОВЕТЛАРГА
САЙЛОВЛАР КУНИ

ХАЛҚ ИШОНЧИ

19 майда пойтахтимиздаги округ сайлов комиссияларида Республика Олий Совети депутатлигига кўрсатилган номзодларни рўйхатга олишга бағишланган йиғилишлар бўлиб ўтди. Республика Олий Совети депутатлигига номзод қилиб 23-Большевик сайлов округидан — Ўзбекистон театр жамиятининг раиси Олим Хўжаев, 22-Ўзбекистон сайлов округидан — Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети пропаганда ва агитация бўлимининг мудири Валентин Акимович Архангельский, 5-Пушкин сайлов округидан — Ўзбекистон КП Марказий Комитетининг секретари Оқил Умрзоқович Салимов, 46-Дўстлик сайлов округидан — «Главташкентстрой»га қарашли 153-қурилиш тресті бўёқчиси Мария Николаевна Маншина, 30-Қорақамиш сайлов округидан — В. И. Ленин номли Тошкент Давлат университети ректори Тошмуҳаммад Алиевич Саримсоқов, 18-«Красноармейск» сайлов округидан — Тошкент политехника институтининг кафедра мудири Собира Хўжаевна Абдураззоқова, 28-Олмазор сайлов округидан — Тошкент шаҳар партия комитетининг иккинчи секретари Владимир Викторович Окунский ўртоқларни рўйхатга олиш тўғрисида бир овоздан қарор қабул қилинди.

Беш йиллик — муддатидан илгари

ИЗДОШЛАР КЎПАЙМОҚДА

3-тикувчилик фабрикасининг коллективи партия XXIV съезди қарорларини ҳаётга тадбиқ этиш учун курашиб меҳнатда муҳим кўрсаткичларни қўлга киритмоқда. Бу ерда Людмила Казанцеванинг издошлари кун сайин кўпаймоқда.

Корхонада беш йиллик топшириғини муддатидан илгари бажариш ҳаракати қизғин тус олди. Кўплаб чеварлар ўз меҳнат календарларида 1972 ва 1973 йилларни ҳам қаршилаб олишди.

Коллектив аъзолари ишни меъёрида ташкил этганликлари туфайли, ўтган давр ичида 150 мингта мактаб ўқувчилари формаси ва бошқа кўплаб турли-туман либослар ни ишлаб чиқардилар.

Фабриканинг З. Мингазова, П. Шварц, М. Вакилова, З. Алексейшина сингари меҳнат пешқадамлари смена нормаларини анча ошириб адо этмоқдалар.

Фабриканинг ўн икки ишчиси Л. Казанцева ташаббусига қўшилиб, зиммаларига янги мажбурият олишди. Улар беш йиллик топшириқни икки ярим йилда адо этишга аҳд қилишди. 55 ишчининг аҳди тўққизинчи беш йиллик топшириғини уч ярим йил мобайнида бажаришдир.

Корхона коллективи халқимизнинг кенг истеъмол буюмларига ошиб бораётган талабларини тўлароқ қондириш мақсадида ички резервларни ишга солмоқдалар.

ДЎСТЛАР БУЮРТМАСИ

«Тошкенткабель» заводининг коллективи мисли симлар тайёрлаб бериш бўйича энг катта буюртмани бажаришга муяссар бўлди. Яман Араб Республикасига сифатли маҳсулотлар жўнатилди. Бу мамлакатдан олинган хушхабарда маълум қилинишича, у ерда Тошкент кабелларига бўлган талаб ошиб боряпти.

Ҳозирги пайтда жаҳоннинг қарийб ўттиз мамлакатидаги фирма ва бирлашмалар «Тошкенткабелнинг» доимий мижозларидир.

Корхона маҳсулотлари Ливияда олиб борилаётган қурилишларда ҳам қўл келмоқда. Яқинда бу мамлакатга троллей симлар ва кароташ кабелларининг дастлабки партияси жўнатилди.

СОВЕТ ПЛАНЕТАЛАРАРО АВТОМАТ СТАНЦИЯСИ «МАРС-2» ПАРВОЗДА

ТАСС ахбороти

Космик фазони ва Қуёш системаси планеталарини тадқиқ қилиш программасига мувофиқ, 1971 йил 19 май Москва вақти билан соат 19 дан 23 минут ўтганда Совет Иттифоқида планетлараро «Марс-2» автомат станцияси учирилди.

Станцияни учиришдан кузатилган асосий мақсад Марс планетасини ва унинг атрофидаги фазони комплекс равишда илмий тадқиқ қилишдан иборат. Бундан ташқари, станциянинг Ер—Марс трассаси бўйлаб учиб бораётган чоғида қуёш плазмаси, космик нурлар ва радиация вазиятининг хусусиятлари ўрганилади.

Автомат станциянинг вазни 4.650 килограмм.

«Марс-2» станцияси Марс планетасига учиш траекториясига ер сунъий йўлдошининг оралиқ орбитасидан чиқариб қўйилди. Ер атрофи орбитасидан станция Москва вақти билан соат 20 дан 59 минут ўтганда старт олди. Шу вақтда учирувчи ракетанинг сўнгги босқичи станцияни иккинчи космик тезликдан ортиқ тезлик билан учириб юборди.

Автомат станция учиш траекториясининг параметрлари ҳисоблаб қўйилган параметрларга яқин. Учиш трассасида станция ҳаракат траекториясини бир неча бор тўғрилаб қўйиш мўлжалланмоқда. «Марс-2» планетлараро станцияси Марс планетасига 6 ойдан кўпроқ вақт мобайнида учиб боради. Станция сал кам 470 миллион километр масофани учиб ўтиб, 1971 йил ноябрида Марс атрофига етиб боради.

Станция учиб бораётган вақтда у билан 928,4 мегагерц частотада алоқа қилиб турилади ва телеметрия ахборотлари қабул қилиб олинади.

Планетлараро станцияга ўрнатилган аппаратлар нормал ишлаб турибди.

Планетлараро «Марс-2» автомат станциясининг парвози олис космик алоқа марказидан бошқарилмоқда.

Олинаётган маълумотлар координациялаш-ҳисоблаш марказида ва СССР Фанлар академиясининг институтларида ишлаб чиқилмоқда.

КПСС XXIV съездининг тарихий Директиваларидан илҳомланган «Средазэнергоцветмет» техника ишлаб чиқариш корхонасининг меҳнат аҳли мамлакатимиз халқ хўжалиги учун зарур бўлган турли асбоб ва агрегатларни кўплаб тайёрламоқда. Сиз суратда корхона механика цехининг зарбдор ишчиси коммунистик меҳнат зарбдори, қатор ёш ишчиларнинг устози фрезерчи Геннадий Коритцинни кўриб турибсиз. Бу ишчи ўзининг беш йиллик топшириқларини уч ярим йилда бажариш учун фидокорона меҳнат қиляпти.

М. Нуриддинов фотолари.

ТАШАББУСГА ҚЎШИЛИБ

Москва ва Ленинград меҳнаткашларининг тўққизинчи беш йиллик биринчи йили топшириғини муддатидан илгари адо этиш учун бошлаган ташаббусига шаҳримиздаги кўплаб саноат корхоналари коллективлари ҳам якдиллик билан қўшилишмоқда. Тошкент газ аппаратлари заводининг ишчи-хизматчилари беш йиллик топшириқни тўрт йилу ўн ой ичида адо этишга аҳд қилишди.

Завод коллективи халқ истеъмоли учун буюмлар ишлаб чиқаришни кўпайтириш, уларнинг сифатини яхшилашга қаратилган тадбирларни белгиладилар. Коллектив аъзолари ўз ички имкониятларини ҳисоблаб чиқиб, пландан ташқари уч мингта газ плиталари ва бир ярим мингта инжектор горелкалари тайёрлаш мажбуриятини олдилар. Бу — илгари зиммага олинган мажбуриятдан анча ортиқдир.

Тошкентликлар ишни ўзаро мусобақа асосида ташкил этиб, Фарғонадаги газ аппаратлари заводи коллективини социалистик мусобақага чақирдилар.

МАШИНА ХАТЛАРНИ САРАЛАЙДИ

Республика алоқа министрлиги алоқа корхоналарини механизациялаш мақсадида янги-янги аппаратуралар оляпти. Яқинда Тошкент почтамтида машина ҳисоблаш станцияси ўрнатилиб, ишга туширилди. Турли хат-хабарларни саралайдиган бу машина алоқачиларнинг меҳнатини осонлаштирди.

Германия Демократик Республикасидан олинган телефон қурилмалари ҳам диққатга сазовордир. Корхона ходимлари бу аппарат ёрдамида бир йўла икки адрес билан боғланадилар. Бундан ташқари параллель телефонлар учун олинган янги аппаратлар ҳам техника янгиликларидан биридир. У ҳозир телефон станцияларига ўрнатилмоқда. Бу аппарат параллель телефонларнинг ишини яхшилайди.

Тарихий саналарга бағишлаб

Ўзбекистон ССР ва Ўзбекистон Коммунистик партиясининг 50 йиллик байрамлари яқинлашиб келмоқда. Бу улуғвор саналарга Ўзбекистон Ёзувчилар Союзи аъзолари ҳам тараддуд кўрмоқдалар. Ёзувчилар Союзининг Президиуми йиғилишида ана шу саналар билан боғлиқ бўлган тадбирлар плани тасдиқланди. Ёзувчиларнинг ижодий режаларини муҳокама қилиш бўйича ижодий секциялар ва комиссияларнинг мажлислари ўтказилади.

Ҳозирги пайтда таниқли қалам аҳллари ўзбек халқининг алангали йилларда кўрсатган қаҳрамонликлари, социалистик Ўзбекистоннинг экономикаси, фани ва маданияти гуллаб яшнаётганлиги ҳақида ҳикоя қилувчи бир қатор асарлар устида ишламоқдалар.

Машҳур ёзувчи Комил Яшин Туркистонда Совет ҳокимиятининг ўрнатилиши ва Коммунистик партиянинг ролига бағишланган драматик асарини ниҳоясига етказмоқда. Ёзувчи Александр Удалов «Сабр косаси» романининг иккинчи китобинң ёзиб битирмоқда. Унда Ўрта Осиё халқларининг камол топиши ва Ўзбекистон Республикасининг ташкил қилиниши акс эттирилади. Бош қаҳрамоннинг прототипи ўзбек металлургияси заводининг пўлат қуювчиси Ҳафиз Ғаниевдир.

Шунингдек кўпгина прозаиклар ва шоирлар ҳам янги-янги асарлар устида ишламоқдалар.

Олимлар ишчилар ҳузурида

Кеча

пойтахтимиздаги олимлардан бир группаси Ленин номидаги электрон-техника заводи ишчи-хизматчилари ва инженер-техник ходимлари ҳузурида бўлиб, КПСС XXIV съезди материалларига оид лекциялар ўқидилар.

Айниқса, олимлардан Н. Юсупов, К. Коваленко, Е. Каданерларнинг «СССРнинг халқаро аҳволи ва КПССнинг ташқи сиёсат соҳасидаги фаолияти» тўғрисидаги, СССР Давлат план комитети планлаштириш ва нормаллаштириш бўлимининг катта илмий ходими Н. Хайкинанинг «Партия иқтисодий сиёсатининг ҳозирги босқичдаги асосий масалалари», республика прокурорининг ёрдамчиси Г. Антипинанинг «КПСС XXIV съезди ва меҳнат қонуни» тўғрисидаги сермазмун лекциялари ишчиларда яхши таассурот қолдирди.

Ўрта Осиёда биринчи

1-Тошкент троллейбус депосидан янги автомат мослама ўрнатилган троллейбус 1-маршрут бўйлаб йўлга чиқди. Бу автомат мослама Тошкент совети номидаги вагон-ремонт заводида тайёрланган.

Троллейбус дуғалари симдан тез-тез чиқиб кетади. Баъзан у одамларни ҳам хавф остида қолдиради. Ҳайдовчи дуғаларни изга солгунча анча вақт ўтади, машиналар тўхтаб қолади.

Янги мослама бунга барҳам беради. Мабодо дуғалар издан чиқиб кетса, автомат мослама уни ушлаб қолади.

Бундай мосламалар Ўрта Осиёда биринчи марта Тошкент шаҳрида ўрнатиляпти. Йил охирига бориб, шаҳардаги барча троллейбусларга ана шундай янги мосламалар қўйилади.

Техниканинг бу янгилиги троллейбус хизматини анча яхшилашга ёрдам беради.

«ТЕЗ ЁРДАМ» РАДИОСТАНЦИЯЛАРИ

Тошкент «Тез ёрдам» станциясига 25 та такомиллаштирилган янги қисқа тўлқинли «Гранит» станциялари олинди. Бу станциялар эски аппаратлар ўрнига, шунингдек, янги «Тез ёрдам» машиналарига ўрнатилади.

Яқин кунлар ичида яна бир неча «Гранит» радиостанцияси келтирилади.

«Тез ёрдам» машиналарини радиолаштириш уларнинг чақирилган жойга тез келишини таъминлайди.

ҲАМ ТЕЗ, ҲАМ СОЗ

Коллектив ҳамиша шу шиор билан ишлаб келмоқда. Айниқса, тўққизинчи беш йилликни муддатидан олдин бажариш учун социалистик мусобақа 159-трестга қарашли 13-қурилиш бошқармасининг барча участка ва бригадаларида кучайтириб юборилди. Бошқарма коллективи йиллик планни муддатидан ўн кун олдин бажариш учун курашмоқда.

Пешқадам бошқарманинг қайси участкасига борманг, иш қизғин «Марказ-14» кварталида Тўлқин Самиғов ва Соли Ортиқов ўртоқлар бошлиқ комплекс бригадаларнинг аъзолари шинам ва гўзал турар-жой биноларини қурмоқда. Биринчи квартал ва апрель ойи топшириқларини муддатидан олдин бажариб, минглаб ғишт, кўплаб ёғоч, қоришма, цемент тежаб қолган ишбилармонлар май ойи топшириқларини ҳам ниҳоясига етказиш арафасида турибшипти.

— Бунга биз вақтдан унумли фойдаланиш, материалларни тежаб-тергаш ҳамда меҳнат интизомини мустаҳкамлаш туфайли эришаяпмиз, — дейди бригада бошлиғи Тўлқин Самиғов, қурувчиларимизнинг ҳар бири касбдоши отпускага кетганига қарамай, бригаданинг кундалик топшириқни ортиғи билан бажаришга ҳисса қўшмоқда.

Пионер ёзи бошланяпти

Пионер ва ўқувчиларнинг ёзги каникули бошланишига ҳам саноқли кунлар қолди. Ҳар доимгидек, бу йил ҳам фарзандларимизнинг мириқиб дам олишлари учун барча шарт-шароитлар муҳайё қилинган. Улар ёз давомида юзлаб лагерларда дам оладилар, ўлкамиз бўйлаб саёҳатларга чиқадилар, спорт мусобақалари уюштирадилар.

Бу мавсумда шаҳримиз ташқарисида элликта, шаҳар ичида эса тўқсон еттита пионер лагери очилади. Уларда саксон беш мингга яқин пионер ва ўқувчи ҳордиқ чиқаради. Бундан ташқари, юқори синф ўқувчилари учун меҳнат ва дам олиш лагерлари ташкил қилинган. Бу лагерларда ҳордиқ чиқариш меҳнат билан бирга қўшиб олиб борилади. Мавсум давомида ана шу типдаги саккиз лагерда беш мингга яқин ўспирин ўз каникулини кўнгилли ўтказади.

Махсус спорт лагерлари ҳам мавжуд бўлиб, уларда ўтказиладиган машғулотлар ва мусобақалар ёрдамида маълум спорт тури бўйича маҳоратни ошириш мумкин. Шунингдек, шаҳардаги болалар майдончаларида, айрим муассаса ва ташкилотларга қарашли лагерларда ҳам эллик минг бола дам олади. Экскурсия ҳамда туристик саёҳатларда етмиш саккиз минг пионер ва ўқувчи қатнашади.

Шу кунларда, барча пионер лагерларида сўнгги тайёргарлик ишлари олиб борилмоқда. Чимён, Хумсон, Янгийўл, Ангренда жойлашган лагерлар қувноқларга мунтазир. Фарзандларимиз тоза ҳаво, тиниқ сув, гўзал табиат қучоғида янада соғломлашиб, чиниқиб, янги ўқув йилига куч йиғиб қайтадилар.

ЯНГИ ЧОЙХОНА

Пойтахтимиздаги Йўлдош шаҳарча тобора обод ва кўркамлашиб бораётир. Яқинда Бинодарлик кўчасида янги чойхона қуриб, фойдаланишга топширилди.

Бу чойхона шаҳарчага ўзгача ҳусн бўлиб тушди. Чойхона замонавий жиҳозланиб, унда ҳамма нарса муҳайё.

ҚЎШИҚ БАЙРАМИ

Кеча

Ленин комсомоли номли маданият ва истироҳат боғида Чилонзор районидаги бадиий ҳаваскорлик коллективларининг ашула байрами бўлиб ўтди. Бу санъат байрамида бир қатор саноат корхоналарининг талантлари қатнашдилар.

Ашула байрами композитор Дунаевскийнинг «Менинг Ватаним бепоён», С. Юдаковнинг «Ўзбекистон», С. Туликовнинг «Ленин ҳақида қўшиқ» асарлари билан бошланди. Бу асарларни республикада хизмат кўрсатган артист А. Султонов дирижёрлигида уч минг кишилик хор коллективи ижро этди.

Истироҳат боғининг турли томоша саҳналарида пластмасса буюмлари заводи, 2,5-автомобиль комбинатлари, чет тиллар педагогика институти, 153-қурилиш тресті ва «Водоканал» тресті ҳамда билим юртларининг ҳаваскорлари ранг-баранг программада концертлар беришди.

Ашула байрами ғолиблари умумшаҳар байрамида қатнашиш ҳуқуқини олдилар.

Йирик сутчилик комплекслари

Шаҳар аҳолисининг сут маҳсулотларига нисбатан бўлган эҳтиёж ва талаби йилдан-йилга ошиб боряпти. Уларнинг эҳтиёжини янада яхшироқ қондириш мақсадида шаҳар атрофидаги районларда соғин сигирлар фермалари комплекслари қурилади.

«Узгипросельстрой» институти типовой лойиҳалар бўлими ходимлари 800 ва 1200 та соғин сигирга мўлжалланган комплекслар лойиҳасини ишлаб чиқишга киришдилар.

Шаҳар яқинида ташкил этиладиган бир неча сутчилик комплексларида барча ишлар механизациялаштирилган бўлади.

Тошкентдаги зонал тажриба илмий-текшириш лойиҳа институтининг коллективи замонавий турар-жой, маданий-маиший объектлар лойиҳаларини тайёрламоқда. Мана бу суратда институт лойиҳачилари тайёрлаган янги жамоат марказининг макети акс этган. Бундай жамоат марказлари шаҳардаги йирик микрорайонларда бунёд этилади. Жамоат маркази қошида магазинлар, ошхона ёки қаҳвахона ва бошқа маданий-маиший хизмат объектлари бўлади.

Пойтахт спортчилари пешқадамлик қилмоқдалар

Шаҳримиздаги терма коллективлар спартакиадада муваффақиятли иштирок этишмоқда. Тамом бўлган ҳамма мусобақаларда улар команда зачётида ғолиб чиқишди. Ғалаба очколари жамғармасига қиличбозлар, қўл тўпи усталари, трекдаги велосипед пойгачилари, кейинги икки кун ичида эса баскетболчилар, курашчилар, волейболчилар, штангачилар, енгил атлетикачилар муносиб улуш қўшишди.

Баскетболчилар медаль учун мусобақаларни 19 апрелда туғаллашди. Эркаклар ўртасида пойтахтнинг биринчи командаси қийин курашларда ўзларининг ҳамшаҳарлари устидан ғолиб чиқдилар ва спартакиада чемпионлари бўлдилар. Тошкент области ва Фарғона спортчилари учинчи ва тўртинчи ўринни эгаллашди. Аёллар ўртасида иккита биринчи мукофотни ҳам Тошкент командалари қўлга киритди. Улардан кейинда эса фарғоналик ва самарқандликлар.

«Меҳнат» кўнгилли спорт жамиятининг волейбол майдонларида ҳам кутилмаган ҳодисалар бўлмади. Бу ерда Тошкент командаси кучли эканлигини намойиш қилди.

Классик усулда курашувчи саксон спортчи эса «Юбилей» залида мусобақалашди. Улар областларнинг терма командаларининг эмас, балки кўнгилли спорт жамиятларининг вакиллари эди. Томошабинлар қизғин курашнинг гувоҳи бўлдилар.

Ғолиблар маълум ва таниқли мастерлардир. Улар меҳнат спорт жамиятидан А. Варавин, А. Қаюмов, А. Аблаев, Э. Юсупов, «Буревестник»дан икки курашчи М. Ли, Е. Шмойлов, армиячилар Р. Казаков ва Я. Абайдуллин, динамочи Е. Зеленин, «Локомотив» вакили В. Егоровдир. «Спартак», «Меҳнат резервлари» ва «Пахтакор» командалари олтин медалларни қўлга киритиша олмади.

Республика енгил атлетикачиларининг кўриги катта қувонч келтирмади. Тўғри, унда бир қанча рекордлар ўрнатилди. Одатдагидек, бу гал ҳам тошкентлик баландликка сакровчи Валентина Чулкова ўзини кўрсатди. У 181 сантиметр баландликка сакради. Яна бир қизиқ деталь: Чулковани Ўзбекистоннинг янги рекордини ўрнатишга республиканинг экс чемпиони О. Левоненко ҳам «илҳомлантирди». Бу спортчи икки йилдан бери йирик мусобақаларда қатнашмас эди. Эндиликда икки фарзанд онаси бўлган Оля 168 сантиметр баландликка сакради. Ўзига хос бу спорт жасорати Левоненкога кумуш медаль олиб келди. Эркаклар ўртасида наманганлик Р. Эшимбоев ғолиб чиқди. У 2 метр 6 сантиметр баландликка сакради.

Спартакиаданинг тантанали очилиш кунида ўсмирлар командаси составида 4х100 метр масофага югуришда С. Аникин республиканинг рекордини янгилади. Сергей шахсий зачётда ҳам яхши иштирок этди. У узунликка 728 сантиметрга сакради. Бу республиканинг авввалги юксак даражасидан уч сантиметр ошиқдир.

Аникиннинг командадош дўстлари ҳам ўзларини кўрсатишди. В. Здобнов 100 метр масофани 10,6 секундда босиб ўтиб, ўсмирлар рекордини янгилади. Эркаклар ўртасида спортнинг шу тури бўйича ғолиб М. Барбараш бўлиб, у 10,7 секунд натижани қўлга киритган эди. Икки юз метрга югуришда Г. Якобсон янги муваффақиятга эришди. Унинг эришган натижаси 22,4 секунд.

Тошкент енгил атлетикачилари иккинчи ўринни эгаллаган пойтахт области спортчиларини осонгина енгишди. Улар минг очко тўплашди.

Шаҳримиз штангачилари эса Тошкент области вакилларини қийинчилик билан, бор-йўғи бир очко ортиғи билан енгишди. Биз дастлабки вазн тоифаларидаги ғолибларни илгари айтган эдик. Тошкентлик А. Пошшахўжаев, Ю. Расческин, Г. Непряхинлар ҳам олтин медаль олишди.

Пойтахтимиз меҳмонлари

АНДИЖОНЛИК ДОРБОЗЛАР

Бир неча кундан бери пойтахтимиздаги Пушкин номли маданият ва истироҳат боғида Андижон шаҳар маданият уйининг У. Нишонбоев раҳбарлигидаги бир группа ёш дорбозлари ўз санъатларини намойиш қиляптилар.

Нишонбоев Фарғона водийсида маҳорати билан ном чиқарган санъаткордир. Ярим аср умрини дорбозликка бағишлаган. Ҳозирги пайтда уста дорбознинг санъат йўлини унинг фарзандлари давом эттиряптилар. Юсуфжон, Саодатхон, Холмуҳаммаджон, Нурмуҳаммаджонларнинг симдор устидаги ўйинлари томошабинларнинг олқишларига сазовор бўляпти. Дорбозларнинг ёши 8-12 ни ташкил этади. Энг кенжа уч ёшли Шокиржоннинг симдордаги ҳаракатлари йиғилганларда зўр қизиқиш уйғотяпти.

Бош дорбоз Кимсанжон Назаралиев ёш дорбозларнинг симдор устида тетик бўлишлари учун уларга йўл-йўриқлар кўрсатиб, янги чиқишларга чорлаяпти.

Усмонали Юсуповнинг чиғириқдаги ҳаракатлари, қизиқчилардан Козим Қўлдошев ва Ҳасан Усмоновларнинг, полвон Алишер Юсуповларнинг чиқишларини ҳам томошабинлар яхши кутиб олишяпти.

ОБ-ҲАВО
БУГУН

Тошкентда ҳаво бироз булутли бўлсада, ёғингарчилик бўлиши кутилмайди. Секундига 3-7 метр тезлик билан шабода эсади. Температура кундузи 25-27, кечаси 8-10 даража иссиқ бўлади.

Халқ истеъмоли буюмларига кенг йўл

„Тошкент оқшоми" виставкаси

«ЎЗБЕКИСТОН ССРДА МАДАНИЙ ВА МАИШИЙ ҲАМДА РЎЗҒОР МОЛЛАРИ ИШЛАБ ЧИҚАРИШ ИККИ БАРАВАРДАН ЗИЁДРОҚ ОШИРИЛСИН...» дейилади КПСС XXIV съезди Директиваларида.

Республика пойтахти саноат корхоналарининг коллективлари ана шу сатрларни ўзларининг жанговар иш программалари сифатида қабул қилдилар. Ҳозир завод ва фабрикаларда халқ истеъмоли буюмлари ишлаб чиқаришни ошириш, буюмларнинг сифатини яхшилашга қаратилган тадбирлар белгиланмоқда.

Кўпгина оқшомхонлар яқин кунлар ичида магазин прилавкаларида халқ истеъмоли буюмларининг қандай янги турлари савдога чиқарилади, деган саволни бермоқдалар. Шунингдек, улар заводлар, фирма ва фабрикалар яқин вақтларга мўлжаллаб халқ истеъмол буюмлари ишлаб чиқариш бўйича қандай тадбирларни белгилаб олганлиги билан ҳам қизиқмоқдалар. Ҳамшаҳарларимиз халқ истеъмоли буюмлари янги турларининг баҳолари билан ҳам қизиқишмоқда.

Газетхонларнинг хоҳиш ва истакларини эътиборга олиб, биз «Тошкент оқшоми» виставкаси деган янги рубрика очмоқдамиз. Ҳар пайшанба куни газета саҳифаларида Тошкент корхоналарида тайёрланаётган янги халқ истеъмоли буюмлари ҳақида маълумотлар бериб борилади.

САФАР ОЛОВИ

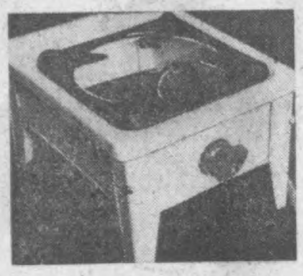

Тошкентдаги газ аппаратлари заводида бир ўчоқли газ плитаси ишлаб чиқариш ўзлаштирилди. Унинг баҳоси саккиз сўм туради. Бундай ўчоқдан ҳар қандай шароитда, жумладан, дала шароитида ҳам фойдаланиш мумкин. У балиқчилар ва ов ишқибозларига айниқса қулай.

Бундай газ ўчоқлари савдо тармоқларига жўнатилмоқда.

АЁЛЛАР КОСТЮМИ

У капроацетат матосидан тайёрланади. Костюм баҳорги-ёзги мавсумга мўлжаллангандир. У бежиримлиги билан харидор диққатини ўзига тортади.

Буюмлар 44-размергача тайёрланади. Костюмнинг баҳоси 21 сўм.

Шу йилнинг биринчи кварталида трикотаж фирмаси ана шундай буюмлардан ўн беш мингдан ортиғини тайёрлади.

Бундай костюмларни Тошкентнинг марказий магазинларидан ва бошқа жойлардан харид қилиш мумкин.

КОНСЕРВА ТАЙЁРЛАМОҚЧИСИЗ...

Трактор йиғув заводида тайёрланаётган консерва ёпадиган универсал машинадан олинг. Бундан ҳам уй шароитида сабзавотларни консерва қилишда фойдаланасиз, ҳам консерва банкаларининг қопқоғини очасиз. Уни қандай ишлатиш инструкциясида айтилган.

Баҳоси—3,5 сўм. Шунингдек, унга 20 та қопқоқ ҳам қўшиб берилади.

1971 йилда ана шундай машиналардан 50 мингта тайёрланади.

БЕЖИРИМ, ҚУЛАЙ

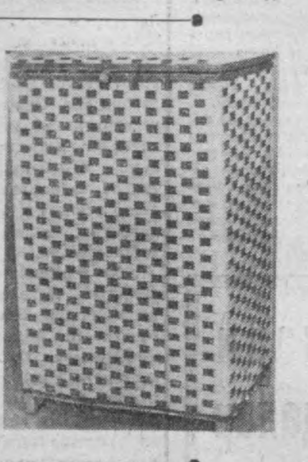

«Ташкенткабель» заводида ярим метрли корзиналар ишлаб чиқариш йўлга қўйилди. Бу корзиналар ювиладиган кирларни солишга мўлжалланган. У қулай ва бежирим.

Заводда буюмларнинг конструкциясини такомиллаштириш бўйича диққатга сазовор ишлар олиб борилмоқда.

Кир солинадиган корзиналарнинг баҳоси 7 сўм 30 тийиндир.

Кабелсозлар 1971 йилда савдо тармоқларига ана шундай корзиналардан уч мингга яқинини юборишади.

И. Шониғомов ва М. Нуриддинов фотолари.

ЧИРОЙЛИ РЎМОЛЛАР

ШАҲРИМИЗ магазинларида аёлларнинг янги хил рўмоллари сотила бошланди. Бу рўмол оппоқ сунъий ипакдан тайёрланган бўлиб, эни ҳам, бўйи ҳам 85 сантиметр. Унга жуда чиройли гулларнинг расми, жимжимадор нақшлар туширилган. Баҳоси ҳам арзон.

Бу рўмоллар Тошкентдаги «Учқун» тикувчилик фирмасида тайёрланмоқда. Фирма чеварлари ҳозиргача шундай рўмоллардан 3 минг донасини магазинларга чиқаришди. Йил охиригача эса 60 минг дона тайёрланади.

Мухбиримиз фирма директори Гулнора Йўлдошевадан корхонада янги беш йилликда қандай ишлар қилинажаги ҳақида сўзлаб беришни илтимос қилди.

— Фабрикамиз тикувчилари,— деди директор,— тўққизинчи беш йилликда пландан ташқари миллион сўмлик материал реализация қилишни планлаштирганлар. 5 йил ичида 12 минг сўмлик материал тежашни мўлжаллаяпмиз.

Аҳолига кўплаб кийим-кечак етказиб бериш мақсадида бир қатор тадбирларни амалга оширамиз. Биринчи навбатда фабрикамизни тўла равишда реконструкция қилиш планлаштирилди.

Умуман, нимаики янги нарса ишлаб чиқарсак, ҳаммаси сизлар учун, азиз шаҳарликлар.

13 июнь—Ўзбекистон ССР Олий Совети ва маҳаллий Советларга сайловлар куни

АГИТПУНКТДА

85-студентлар ётоқхонасида жойлашган 33-сайлов участкасининг марказий агитпунктидамиз. Чиройли безатилган зал. Стол устида ҳар хил газета-журналлар, сайлов ҳақидаги брошюралар. Деворда сайловчилар, агитаторлар рўйхати ҳамда агитпунктнинг иш планига кўзингиз тушади.

Агитпункт мудири, ТошДУ доценти, иқтисод фанлари кандидати Норбой Бекназаров бизга қуйидагиларни айтди:

— Агитпунктимизга Студентлар шаҳарчасидаги 1, 2, 3, 13, 26, 27, 28, 84, 85-ётоқхоналар қарайди. Бу ётоқхоналарда ҳам агитпункт филиаллари ишлаб турибди. Сайловчиларимиз асосан, Тошкент Давлат университети, политехника, чет тиллар, физкультура институтлари ва кинотехникум студентлари. Ҳозир сайловчилар сони беш мингдан ошиб кетди.

Агитпунктга юздан ортиқ агитатор уюшган. Агитаторлар учун «Совет сайлов системаси дунёда энг демократик ва халқчил система», «Совет сайлов системасининг форма ва методлари» ҳақида махсус семинарлар ўтказилди.

ТошДУ тарих факультетидан А. Тўрақулов, Э. Жўраев, Т. Ҳамроев, физика факультетидан О. Акобиров, филология факультетидан О. Товбоев, чет тиллар институтидан Ҳ. Маматқулов, политехника институтидан П. А. Харах, кинотехникумдан М. С. Симонян, чет тиллар институти сиёсий иқтисод кафедрасининг ўқитувчиси А. Йўлдошевлар энг ишчан агитаторларимиз ҳисобланади. Улар ўзларига бириктилган хонадонларда сайловлар тўғрисидаги Низом ҳақида суҳбатлар ўтказмоқдалар. Кейинги ҳафтада 27-ётоқхонада КПСС XXIV съезди материаллари ва халқаро аҳвол ҳақида уч марта суҳбат бўлиб ўтди. Шундай суҳбатлар 84-ётоқхонада ҳам ўтказилди.

Ҳозир сайлов участкасида номзодлар билан учрашувга тайёргарлик кўрилмоқда.

И. УСМОНОВ.

Ҳамиша эл хизматида

Ҳозирги фаровон ҳаётимиз нақадар нашидали ва янгиликларга бой. Саноат корхоналарида, қурилиш ва ишлаб чиқаришда, завод ва фабрикаларда яратувчилик ва тежамкорлик ташаббуслари авж олган. Адабиёт ва санъат ходимлари, мураббий ва шифокорларимиз, ишчи ва олимларимиз ҳам партия ва ҳукуматимизнинг чексиз ғамхўрлигига жавобан кун сайин янгидан-янги муваффақиятларни қўлга киритмоқдалар.

Бу ташаббус ва янгиликлар вақтли матбуот орқали оммалаштирилади ва халққа етказилади. Жумладан, космосни забт этишдаги уч совет ўғлонининг муваффақиятли парвози бутун дунёга радио ва матбуот орқали тарқалди. Совет Иттифоқи Коммунистик партиясининг навбатдаги XXIV съезди ўтаётган кунлар эса, аҳоли ҳали газета келмасдан «Союзпечать» киоскалари олдида навбат кутишарди.

Шу боисдан ҳам биз газетани — ҳаёт кўзгуси деб атаймиз.

Совет вақтли матбуоти ўзининг изчиллиги, ростгўйлиги, шафқатсизлиги, мазмундорлиги билан йил сайин ривожланиб, аҳоли ўртасида тобора кенг тарқалмоқда.

Агар инқилобдан аввал Ўзбекистонда атиги 500 нусхадаги «Туркистон вилояти» газетаси чиққан бўлса, ҳозир 180 номдаги газета ва 57 номдаги журналлар 11 миллиондан ортиқ нусхада нашр этилмоқда.

Тошкентликлар 646.946 киши кунига киоскалардан газета ва журнал сотиб олади. Бир миллион 254 минг нусхадаги нашрлар хонадонларга элтиб берилади. Бу пойтахт аҳолисидан ҳар минг киши 1373 хил газета ва журнал ўқийди, демакдир. Ваҳоланки, 1965 йилда бу кўрсаткич 877 нусхани ташкил этарди.

Шуни қувонч билан қайд этиш лозимки, партиямизнинг ўткир ғоявий қуроли бўлган кўпгина газета ва журналларга бўлган қизиқиш пойтахт аҳолиси ўртасида йил сайин ўсиб бормоқда.

Ҳозир 32199 киши «Правда», 65658 киши «Известия», 51550 киши «Правда Востока», 27488 киши «Вечерний Ташкент», 10699 киши «Тошкент оқшоми», 33223 киши «Ленин учқуни» газеталарининг обуначиларидир. Фақат шу 6 та газета мухлисларининг ўзи ўтган йилдагидан 35 мингга кўпайди.

Шаҳар кўча ва хиёбонларида шу кунларда газета ва журналлар билан савдо қилувчи 258 киоска мунтазам ишлаб турибди. Улар орқали ҳар куни 23000 «Правда», 16.000 «Совет Ўзбекистони», 25000 «Вечерний Ташкент», 16000 «Тошкент оқшоми», 36000 «Муштум», 20000 «Фан ва турмуш», 10.000 «Саодат» ва бошқа газета-журналлар сотилади.

Ширин сўз зиё тарқатувчиларимиздан Ёқутхон Юсупова, Назира Абдураҳмонова, Зокир Маназаров, Эркин Тўйчиев, Баҳри Аъламов, Олимжон Ҳидоятов, Ғаппор Сатторов сингари кўплаб меҳнасеварларнинг ҳалол ишлашлари туфайли, бу йил харидорлар сони ўтган йилдагидан 150 минг кишига кўпайди.

Тонг қоронғисидан ишга келиб, ҳали аҳоли уйқудан турмасдан газеталарни тақсимлаб, дўконларга элтиб беришда бошқаларга ўрнак кўрсатаётган экспедиторлардан Ҳикмат Нишонов, Ҳамдам Соатов, Абдулла Собиров, Ўринбой Йўлдошевларни алоҳида тилга олиб ўтса арзийди.

Улуғвор беш йилликнинг тўнғич йилида «Союзпечать» ходимларининг ўз устларига олган вазифалари янада улкан. КПСС XXIV съездини муносиб кутиб олган коллективимиз йиллик планни 23 декабрда бажариш, шаҳарда яна қўшимча 6 та киоска очиш, ҳар 1000 кишига 1500 газета ва журнал бўлишини таъминлаш каби юксак мажбуриятлар қабул қилган.

Дастлабки ютуқлар қўлга киритилди. Биринчи квартал плани белгиланган муддатидан 4 кун илгари бажарилди. Квартал охиригача умумий план 112,7 процент, жумладан, чакана савдо плани 118,7 процент адо этилди.

Пойтахтнинг янги ташкил этилган С. Раҳимов районида 2 та, «Марказ-5» да бешта янги газета ва журналлар билан савдо қилувчи дўконлар очилди. 1971 йил учун тўпланган 4,5 миллион сўм маблағнинг 70 процентдан ортиғи қўл меҳнатини енгиллаштирувчи касса аппаратлари орқали тўпланди.

Бу йил бундай аппаратларни йирик корхона ва заводлар, алоқа бўлимларида ҳам ўрнатиш мўлжалланмоқда. Жойлардаги жамоатчи матбуот тарқатувчиларнинг сони ҳам йил сайин ортиб бормоқда.

Э. ҲАМИДОВ,

«Тошкент шаҳар «Союзпечать» дирекцияси бошлиғининг ўринбосари.

* ЮБИЛЯРИМИЗ

ЎТТИЗ ЙИЛ

Каромат опанинг қувончи чексиз. Унинг ёшларга таълим бера бошлаганига ўттиз йил бўлди. Шу давр ичида опанинг қўлидан қанчадан-қанча шогирдлар етишиб чиқди.

Каромат опа шуларни ўйлар экан, уруш йилларининг қийинчиликларини эслади. Ўшанда у Тошкент педагогика институтини энди тамомлаган эди. Ҳамма қатори Каромат опанинг турмуш ўртоғи Асқар ака Зуннунов ҳам Ватан мудофаасига отланди. Каромат опа эса ёлғиз фарзанди Бахтиёржон билан қолди. Педагог Каромат опа Юсупова шундан бери Киров районидаги Муқимий номли 143-мактабда дарс беряпти.

Опа хизматлари учун бир неча марта «Фахрий ёрлиқ»лар билан мукофотланди. У «Халқ маорифи аълочиси» унвонига ҳам сазовор бўлган. Опанинг умр йўлдоши Асқар ака Зуннунов республикада танқли педагог-олим. Ўғли Бахтиёр эса Тошкент Политехника институтини тамомлаб, кандидатлик диссертациясини ёқлаш арафасида.

О. ЭШМАТОВА.

ХАЛҚ БАХШИСИГА БАҒИШЛАБ

Ўзбек халқ оғзаки ижодининг йирик намояндаси, халқ шоири Эргаш Жуманбулбул ўғли туғилган куннинг 100 йиллигига тайёргарлик кўрилмоқда.

Юбилей олдидан Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг Алишер Навоий номли адабиёт музейида атоқли бахшининг ҳаёти ва ижодига бағишлаб илмий сессия ўтказилди.

Сессияда Эргаш Жуманбулбулнинг «Ўртоқ Ленин» достони, маҳорати, Октябрь куйчиси ижодида халқлар дўстлигига доир докладлар ва ахборотлар тингланди. Шунингдек, сессияда бахшининг сермазмун ижоди, асарларининг аҳамияти ва қиммати ҳақида гапирилди.

НИЁЗБОШИ ТЕПАНИНГ СИРЛАРИ

Ойбек номли Ўзбекистон халқлари тарихи музейи залларига қўйилган янги экспонат томошабинларнинг диққатини жалб этмоқда. Музей илмий ходимлари Янгийўл районидаги Ниёзбоши қалъаси харобаларидан лойдан тайёрланган кичик мўндиларни топиб олдилар. Олимларнинг аниқлашича, бу буюмлар эрамизнинг II—III асрларида тайёрланган. Археологик топилмалар қадимий қалъанинг ёшини ва унда яшаган кишиларнинг маданияти, ҳунармандчилиги, санъатини аниқлашга ёрдам беради.

Ниёзбоши қалъаси XIII—XIV асрларда харобага айланган. Топилган мўндилар Ўрта Осиёда кушан даврига доир тўпланаётган маълумотларни бойитади.

Илмий ходимларнинг фикрича, **Янгийўлда ўлкашунослик музейини яна қайтадан ташкил қилиш пайти келяпти. Унда ана шу жойга доир қадимий буюмлар, санъат асарлари, ҳунармандчилик асбобларини сақлаш мумкин. Ана шундай музейларни республиканинг бошқа қадимий қишлоқларида ташкил қилиш ҳам фойдали бўлади.**

Жаҳон ойнаси

МАДАНИЙ АЛОҚАЛАР КЕНГАЙМОҚДА

ДЕҲЛИ. ТАСС мухбири В. Матяш хабар беради.

Шу кунларда Ҳиндистон пойтахтининг энг катта кино-театрларида, Калькутта, Бомбай, Мадрасда намойиш қилинаётган «Уруш ва тинчлик» номли совет фильми катта муваффақият қозонди. Деҳлида чиқадиган «Пэтриот» газетаси бу фильмни «Жаҳон кинематографиясининг ғоят буюк асари» деб атади. Кино танқидчиларининг юксак баҳолари, матбуотнинг қойил қолиб ёзган тақризлари, кино залларининг томошабинлар билан лиқ тўлганлиги, мана шуларнинг ҳаммаси ҳинд экранида биринчи марта кўрсатилаётган «Уруш ва тинчлик» фильмининг томошабинларга ғоят манзур бўлганлигидан далолат бермоқда.

Ҳиндистон билан Совет Иттифоқи ўртасида кинофильмлар айрибошлаш бундан кейин ҳам ривожлантирилади. Машҳур ҳинд режиссёри ва киноактер Раж Капур саҳналаштирган ва Ҳиндистонда катта шуҳрат қозонган «Менинг исмим масхарабоз» фильми яқин орада Совет экранларида кўрсатила бошланади. Раж Капур яратган фильм ва Ҳиндистонда ишланган яна тўртта кино картина СССР халқларининг ўттиз тилига дубляж қилинади ва миллион-миллион совет томошабинларига кўрсатилади. Ўз навбатида Ҳиндистон кинотеатрларида «Уруш ва тинчлик» фильмидан ташқари «Анна Каренина» кинофильми ҳам намойиш қилинади.

МИСР ИШЧИЛАРИНИНГ МЕҲМОНИ

ҚОҲИРА. Маҳалла Алқубрадаги тўқимачилик комбинати касаба союз комитетининг таклифига биноан, Тошкент тўқимачилик комбинати касаба союз комитети раиси Ш. Абдуллаев бошчилигида шу комбинат ишчиларининг делегацияси Бирлашган Араб Республикасига келди.

Совет делегацияси Маҳалла Алқубра комбинатини бориб кўради, Хилвон металлургия комбинати ишчиларининг ҳаёти ва иш шароити билан танишади, мамлакат бўйлаб саёҳат қилади. (ТАСС).

Журналист ён дафтаридан

ГУЛЛАР ВОДИЙСИ

Булбул ҳам гул шайдоси. Одам-ку доимо гул ишқибози. Одам қадами етган жой обод бўлади. У ўз таъбига яраша чаманзор яратишга ҳаракат қилади. Инсоннинг табиати шундай. Ҳар ким ўзи яшайдиган ватанини қурби етганча безайди, кўркам чаманда яшагуси келади. Ер-дўстимизни ва энг яқин кишиларимизни муборакбод қилганда гул тақдим қилишимиз эски анъана. Аммо у тобора ҳаётга сингиб бормоқда.

Гул тақдим қилганингда, ёр-биродаринг ёки энг яқин кишингнинг умри боқийлигини, саломатлигини, ҳамиша гулдек яшнаб юришини тилаган бўласан. Шу боисдан гул кўнгилга хуш келади. Ошиқлар маъшуқаларига гул тақдим қиладилар. Бунинг ҳам ўзгача таърифи ва тавсифи бор. Хуллас, гул яхшилик ва очиқ кўнгиллилик рамзи.

Болгарияда гулсиз хонадон, гулзорсиз кўча йўқ ҳисоби. Биз, ўзбекистонлик сайёҳлар Болгария Халқ Республикаси шаҳар-қишлоқларида сайр этганимизда, бунга тўла қаноат ҳосил қилдик. Сервиқор Болқон тизмалари Ўрта тоғ билан юзма-юз бепоён водийни Гуллар водийси дейишади. Бу водийнинг ўзига хос иқлим шароити ва Болгария довруғини жаҳонга танитган фазилати бор. Унинг дунё бозорида чаққон гул мойи манбалари худди мана шу водийда. Бу, бепоён гул плантациялари, бири-бирига қиёс қилиб бўлмайдиган камалак рангида товланувчи гулзор майдонлар.

«Балкантурист» томонидан бизнинг группамизга таржимон этиб тайинланган Мила Вақлева Гуллар водийсининг тарихи ва бу гулларнинг болгар экономикасидаги хосияти тўғрисида жуда қизиқ мисоллар келтирди. Айтишларича, қадим Болгарияда гуллар жуда оз бўлган. XVIII асрнинг охирида қўшни мамлакат Туркиядан кимдир гул кўчатлари келтирган. Бу гулларнинг бир қисми тутган. Одамлар унинг чиройига ва муаттар ҳидига маҳлиё бўлиб, кўчатни кўпайтира бошлаганлар. Ўтказилган кўчатнинг кўп қисми нобуд бўлса ҳам баъзилари тутиб қолган. Бора-бора гуллар икки тоғ оралиғидаги водий иқлимига мослашверган. Бу водийнинг ҳар икки томони тоғ билан тўсилгани боисидан у дайди шамоллар ва нобоп еллар таъсиридан холис бўлган. Иқлимнинг бунақанги ўзига хослиги мойи олинадиган гуллар ўстиришни беқиёс кўламларда кенгайтириш имкониятини яратган. Халқ гулга шунчалик ихлос қўйиб қолганки, кейинчалик унинг чиройлилигидан ташқари бошқа жиҳатларидан ҳам фойдалана бошлаган. Болгар деҳқони гул етиштириб, унинг мойини саноат усули билан олишни ўрганди.

Гул мойи эса Болгария экономикаси учун катта суянчиқ ҳисобланади. Таржимонимиз Миланинг биргина мисоли бизни ҳайратда қолдиргани хусусида икки оғиз сўз айтмоқчимиз. Бир литр гул мойи олиш учун қанчадан-қанча машаққатли меҳнат қилиш керак. Камида 3,5—5 тонна гул терилгандагина уни қайта ишлаш орқали бир литр гул мойи олишга эришилади. Франция атир-упа саноатининг 80 процент хом ашёси Болгариядан харид қилинади. Болгария гул мойи экспорт қилишни тўхтатиб қўйса, Париж атир-упа саноати корхоналари ишламай қолади, десак лоф эмас.

Болқон тоғининг шимолидаги бепоён водийнинг бошланишида «Роза» ошхонаси бор. Дарё лабида жойлашган. Ўзига хос шинам ва кўнгил очар жой. Шу ерда тушлик қилиб бўлганимиздан кейин, Казанлик томон йўл олдик. Гуллар водийсининг маркази шу жой деб таърифлашди. Кейинги вақтларда мамлакатнинг жануб томонларида ҳам гул етиштириш расм бўлиб кетган.

Мила яна бир қизиқ воқеа ҳақида ҳикоя қилди. Гул теришнинг ҳам ўз «мавсуми» бор. Гул чаманзорига тонготарда чиқиш керак. Болгария вақти билан эрталаб соат 5—8 ларда терилган гулдан кўп мой олиш мумкин. Ундан кечикиб терилган гулнинг мойи камаяверади. Айни шу кунларда Болгариянинг гул етиштириладиган чаманзорларида ўзгача манзара ва кўнгилга хуш келадиган бўйдан баҳраманд бўласиз. Май ойида ҳаммаёқни гул тутиб кетади. Мой олиш мавсуми авж палласига чиқади. Гулчиларнинг қўли-қўлига тегмай қолади. Гул мойи оладиган корхоналар сменасиз ишлаш мавсумига киради.

Казанлик шаҳрининг биқингинасида тажриба станцияси бор. Шу станцияга кирдик. Унинг ишлари билан танишдик. Мутахассислари билан суҳбатлашдик. Гул ҳақида жаҳонда мана шу кишилардан кўпроқ биладиган одамлар йўқдек туюлди. Гул ҳақида, унинг хиллари хусусида, гулдан олинадиган атир-упа ва медицина саноати маҳсулотлари тўғрисида шундай мароқ билан сўзлайдиларки, Гуллар водийсининг қанақа хосиятлари бор эканлигига шу жойнинг ўзида тўла қаноат ҳосил қилиб қўяқоласиз.

Болгария Халқ Республикаси гул мойи етиштириш ҳажми ва ҳорижий мамлакатларга экспорт қилиш жиҳатидан дунёда ҳамон биринчи ўринни эгаллаб келмоқда. Машаққатли меҳнатнинг натижаси билан қизиқдик. Бир литр гул мойининг нархи қанча? Болгария ички бозорида бир литр гул мойи 800 лева туради. Чет мамлакатларга экспорт қилинадиган гул мойининг ҳар литри 4500 левага алмаштирилади. Болгар дўстларимизнинг ғурур билан таъкидлашларига қараганда, гул мойи олтиндан ҳам қиммат. Ҳар литр гул мойи бир килограмм олтинга нисбатан 30 процент қиммат саналади.

Дунай олди текислигида жойлашган Плевин округи томон ўтиб кетаверишимизда, Гуллар водийсининг истиқболидан далолат берувчи яна бир янгиликдан воқиф бўлдик. Падеж дарёси тўғони кўтарилмоқда эди. Бу ерда тўпланган сув 9200 гектар ерни яшнатади, «Пясичик» сув омбори ҳавзасини яна ҳам тўлдиради. Сунъий денгизнинг учинчи навбати қурилиши бошланиб кетгани ҳақида ҳикоялар тингладик. Қурувчилар билан танишдик, суҳбатлашдик. Айтишларича, шу сунъий денгиз қурилиши тугалланиши билан бу водийда қишлоқ хўжалигининг юксалишигина эмас, шу билан бирга гуллар маконининг иқлим шароити ҳам ўзгариб кетаркан.

Жўра ХОЛҚОСИМОВ,
Тошкент—София—Тошкент.

Япония меҳнаткашлари ўз ҳуқуқлари учун актив кураш олиб бормоқдалар. Ҳеч қандай жазо чоралари уларни бу йўлдан қайтара олмайди.

Юқоридаги суратда сиз меҳнаткашларнинг навбатдаги намойишини тарқатишга отланаётган Токио полициячиларидан бир группасини кўриб турибсиз.

С. Преображенский фотоси. (ТАСС фотохроникаси).

ИХТИЁРИЙ МЕҲНАТНИНГ МИЛЛИЙ БАЙРАМИ

САНТЬЯГО. Ўтказилган умумхалқ якшанбалигида Чили аҳолисидан икки миллиондан кўпроқ киши—ишчилар, деҳқонлар, хизматчилар ва студентлар қатнашди.

Бу ерда ихтиёрий меҳнатнинг миллий байрами деб ном берилган бу якшанбаликда меҳнаткашлар билан бирга Чили президенти Сальвадор Альенде, барча министрлар, халқ бирлиги блокига кирган сиёсий партияларнинг раҳбарлари, шунингдек, сенаторлар ва депутатлар ҳам иштирок қилишди.

«ТИНЧЛИК ОЛТИН МЕДАЛИ» БИЛАН МУКОФОТЛАШ

БУДАПЕШТ. Жаҳон Тинчлик кенгашининг тугаган ассамблеясида Фредерик Жолио-Кюри номидаги «Тинчлик олтин медали» билан мукофотлаш тўғрисидаги қарор эълон қилинди. Шу медалга сазовор бўлганлар орасида марҳум Жамол Абдил Носир, Раймон Гюйо (Франция), Сальвадор Альенде (Чили), Нандорне Шебештьен (Венгрия) ва бошқалар бор.

ЁШ РАДИОТЕХНИКЛАР

Йўлингиз Чилонзор районидаги Назир Тўрақулов номидаги 77-мактабга тушгудек бўлса, ёш радио ҳаваскорлар ҳақида илиқ гаплар эшитасиз.

Радио ҳаваскорлар тўгарагига бир неча йиллардан буён мактабнинг физика ўқитувчиси Собитжон Мусаев раҳбарлик қилмоқда. Тажрибали муаллимнинг берган сабоқлари ўқувчилар учун катта самара беряпти. Радио ҳаваскорлар турли маркаларда-ги приёмникларни, телевизорларни ремонт қилиш ва ўзлари мустақил радио ясаш усулларини ўрганиб олишган. Тўққизинчи синф ўқувчиси Раҳим Ғуломов икки тактли паст частотали кучайтирувчи усилитель ясади. Унинг қўлидан чиққан бу приёмник мактабда унумли фойдаланилмоқда.

Дилшод Абдумаликов, Неъмат Эгамбердиев, Аҳмад Алиев сингари ўқувчилар хонадонларда ҳам бўлиб, бузилган радио ва телевизорларни тузатиб беришмоқда. Ёш радиотехниклар хизматидан 11, 12 ва 23-кварталларда истиқомат қилувчи аҳолининг кўпчилиги миннатдор.

Қ. МАЛИКОВ.

„ФАН ВА ТУРМУШ" — МЕҲМОНИМИЗ

ФАН ТАРҒИБОТЧИСИ

Фанни турмушсиз тасаввур этиб бўлмаганидек, турмуш ҳам ҳамма вақт фан ютуқларидан баҳраманд бўлиб, унинг ёрдамига ҳаётий эҳтиёж сезиб келган. Фан бевосита ишлаб чиқарувчи кучга айланиб бораётган ҳозирги кунда бу ўзаро боғлиқлик тобора ошмоқда.

КПСС Марказий Комитетининг Совет Иттифоқи Коммунистик партияси XXIV съездига ҳисоботида айтилганидек, «Фаннинг бевосита ишлаб чиқарувчи куч сифатидаги роли борган сари кўпроқ намоён бўлаётган» ҳозирги пайтда, олимларимиз зиммасига ҳар қачонгидан кўра масъулиятлироқ вазифалар юкланмоқда.

Асримизни, ҳақли суратда, илм-фан асри дейдилар. Фанда инқилобий ўзгаришлар рўй бераётган, техника мисли кўрилмаган суръатлар билан илгарилаб кетаётган ҳозирги пайтда бу борада калам тебратиш, кун сайин мураккаблашиб кетаётган фан оламидан илм ихлосмандларини хабардор қилиб бориш қийин, лекин ниҳоятда зарур ишдир.

Юқорида зикр қилинган икки улуғ соҳа — фан ва турмуш ҳодисалари тўғрисида мунтазам равишда маълумот бериб борувчи матбуот органлари орасида Ўзбекистон ССР Фанлар академияси томонидан нашр этилаётган илмий-оммабоп «Фан ва турмуш» журналининг ўзига яраша ўрни бор.

Таъсис этилган пайтидан, яъни 1939 йилдан то сўнгги вақтларгача Социалистик Меҳнат Қаҳрамони марҳум академик Т. Н. Қори-Ниёзий муҳаррирлигида нашр этилган, ҳозир эса забардаст олимлар редколлегияси раҳбарлигида чиқарилаётган «Фан ва турмуш» йилдан-йилга яхшиланиб, уни ишчилар, колхозчилар, зиёлилар, ёшлар севиб ўқимоқдалар.

Журналга бўлган бу умумхалқ қизиқиши обуначилар сонининг тобора кўпайишида айниқса яққол намоён бўляпти. Чунончи, яқиндагина журнал атиги 4 минг нусхада чиқарилган бўлса, ҳозир унинг тиражи 450 мингга етди.

«Фан ва турмуш» Ўрта Осиё бўйича ягона илмий-оммабоп журнал эканлиги, унинг тили, мақолаларининг ёзилиш услуби содда, равон ва қизиқарли бўлганлиги учун, ёлғиз Ўзбекистон ва Қорақалпоғистон АССРнинг шаҳар ва қишлоқларидагина эмас, балки қардош Қозоғистон, Тожикистон, Туркманистон ва Қирғизистонда ҳам журнал муштарийлари жуда кўпдир.

Бундан ташқари, жаҳоннинг турли мамлакатларидаги маданий марказларда, жумладан, Нью-Йорк, Вашингтон, Париж, Берлин, Деҳли, Пекин, Прага, Макка каби шаҳарларда журнални мунтазам олиб турувчи ўқувчилар бор. Шунингдек, бепоён мамлакатимизнинг 60 дан ортиқ шаҳрида, масалан, Москва, Ленинград, Киев, Тбилиси, Ереван, Қозон, Куйбишев, Оренбург, Уфада ҳам журнал обуначилари анча-мунча.

Журналхонларни бутун дунёдаги, хусусан, Совет Иттифоқидаги, айниқса, Ўзбекистондаги фан ва техника ютуқлари билан мунтазам таништириб бориш, ҳар бир кишининг ўз маданий савиясини оширишга бўлган табиий интилишига кўмаклашиш, мустақил равишда ўқиб, билимини оширувчиларга ёрдам бериш — булар ҳаммаси «Фан ва турмуш» зиммасидаги жуда масъулиятли ва шарафли вазифалардир.

Физика ва математика, астрономия ва космонавтика, ҳимия ва биология, геология ва география, фалсафа ва шарқшунослик, тилшунослик ва адабиёт, қишлоқ хўжалиги каби соҳаларга оид мақола ва хабарлар журналда мунтазам босилиб туради.

Журнал дунёнинг турли бурчакларидаги халқлар ва қабилалар, уларнинг урф-одатлари ҳақида қизиқарли мақолалар бериб бормоқда. Айниқса, журналнинг «Ажойибхона», «Мўъжизасиз мўъжизалар», «Табиат билан юзма-юз», «Билиб қўйган яхши» каби рубрикалари остида босилаётган материаллар ўқувчиларга манзур бўлмоқда. Сўнгги йилларда журналда илмий-фантастик асарлар босилиши ҳам яхши анъана бўлиб қолди.

Қуйида биз «оқшом»хонларни журналнинг яқин вақтда чиқадиган сонларида босиладиган баъзи материаллар билан таништирамиз.

А. МУҲАММАДҚУЛОВ,
журналнинг масъул секретари.

«Тирик танклар»

Урушлар тарихи — бу ҳужум ва ҳимоя воситаларининг ўзаро курашидан иборат. Найзалар қанчалик кучли, қилич нечоғлиқ ўткир бўлса, совут ва қалқонлар ҳам шунча мустаҳкам бўлаверган. Ўқ қанча тез учса, снаряд қанча қудратли бўлса, танк ва ҳарбий кемалар усти қопланадиган пўлат зирҳ ҳам шунча қалин бўлади.

Жанговар филлар ҳам шундай ўзгаришларни бошидан ўтказди. Ганнибал замонасида ва Қадимги Шарқда жонли «танк» — филлар душман ўқидан ўзини фақат табиат ато этган қалин териси билангина ҳимоя қилган. Филлар устига бешўнта ёй отувчилар ўтиришарди. Филнинг жанговар қудратини ошириш учун унинг узун ва йўғон тиши учига бир томони найза темир қопқоқ кийгизиларди. Баҳайбат ҳайвон бундан янада ваҳимали кўринарди.

Умрида филни кўрмаган душманга қарши бу ҳайвондан фойдаланишнинг, айниқса, самараси бор эди, чунки фил ҳужум қилмасиданоқ, унинг важоҳатини кўрган душманнинг ўтакаси ёрилиб қочарди.

ДЕЯРЛИ ҳамма ҳарбий воситалар ва тўпларнинг қадим замонларда ишлатилган ибтидоий нусхалари бўлган. Қамал қилинадиган жойда ўша замон артиллерияси, тош отадиган асбоб — манжаниқ ва найзали ёғоч қуроллар ишлатилган, автотранспорт ўрнида — отлар, милтиқ ўрнида ёй, танклар ўрнида эса филлардан фойдаланилган. Филлар отряди эрамиздан олдинги 247-183-йилларда яшаган испаниялик машҳур саркарда Ганнибал армиясида ҳам, Бирма қироллари аскарларида ҳам ва Буюк мўғуллар қўшинида ҳам бўлган. Қадим замонларнинг жонли «танки» бўлмиш филлар икки минг йилдан зиёд давр ичида жанг майдонида жавлон урган, душманнинг ҳимоясиз қўшинлари устига бостириб бориб, саросимага туширган.

Физика-техника институти гелиотехника бўлимининг катта инженери М. Маҳмудов алюминдан тайёрланган «Қуёш ошхонаси» аппаратида нурлар таъсирини текширмоқда.

А. Вайнштейн фотоси.

● «Фан ва турмуш» маслаҳати

КИЧКИНТОЙЛАРНИНГ ЁЗЛИК КИЙИМИ

Ёзлик кийим, аввало, ортиқча исиб кетишдан сақлаши, яъни қуёш нурини қайтариб, бадан ҳароратини ташқари чиқариб турадиган бўлиши керак.

Пахта ва зиғирпоя толасидан тўқилган оч ранг, юпқа матодан очиқ, ёқа, кенг енгли ёки бутунлай енгсиз қилиб тикилган кийим, айниқса, ёзбоп бўлади.

Қиз болалар кўйлаги кенгроқ қилиб тикилгани маъқул. Ўғил болалар ҳам кенгроқ кўйлак ва калта иштон кийгани яхши.

Жуда иссиқ кунларда ўғил болалар ҳам, қизчалар ҳам чит ёки сатиндан тикилган трусикнинг бир ўзида юришлари керак, ёши 10—12 га етиб қолган болалар трусик ва майка кийишлари лозим. Болаларнинг ҳар қандай кийимида ҳам дастрўмол учун, албатта чўнтак бўлиши шарт. Бола кийимларида бант, бурма каби безакларнинг бўлмагани яхши, чунки улар кийимни ювиш ва дазмоллашда халақит беради.

Болаларнинг ич кийими эса сурп, батист сингари ювилиши осон бўлган оқ матолардан тикилиши керак. Уларни крахмаллаш керак эмас, чунки крахмал кийим тешикчаларини беркитиб, ҳавони ўтмайдиган қилиб қўяди. Капрон кийимлар болаларга тўғри келмайди. Капрон намни тортмаса-да, лекин ёғли моддаларни ўзига шимиб олиб, намлик ва ҳавони ўтказмайди. Шунинг учун, ундан тикилган болалар либоси жуда иссиқ бўлади.

Бола офтобда ўйнаб юрганда, бошига оч рангли, тешик-тешик енгил қалпоқча кийгани яхши, сояда эса бошяланг юраверсин, чунки бош териси ҳаводан баҳра олади.

Ёз оёқ кийими ҳам енгил бўлсин. Болаларга орқа томони ёпиқ, тумшуғи очиқ, пошнаси паст, рангли оч чармдан оёқ кийими кийишлари тавсия этилади. Лакланган оёқ кийими ёзда зарарли, ундан оёқ кўп терлайди.

Ал-Хоразмий ва кибернетиканинг мантиқий асоси

ЭЛИМИЗДАН етишиб чиққан жаҳонга машҳур олим Абу Абдулло Муҳаммад ибн Мусо Хоразмий (780-850) алгебра фанининг отаси эканлигини ҳамма билади. Аммо унинг табаррук номи билан аталадиган илмни эшитганмисиз? Бу фан «алгоритмлар назарияси»дир. «Алгоритм» термини «Ал Хоразмий сўзининг лотинча талаффузидир.

Алгоритм ҳар қадамда учрайди. Қўшиш, айириш, кўпайтириш, тақсимлаш, хуллас, тўрт амалнинг ҳаммаси муайян ҳисоблаш қоидалари асосида бажарилади.

Замонамизнинг илғор ва истиқболли фанларидан бўлган кибернетикани алгоритмсиз тасаввур қилиб бўлмайди. Алгоритмлар назарияси, бир томондан, мустақил фанга айланаётган бўлса, иккинчи томондан, тез ҳисоблайдиган машиналар принципи алгоритмлар назариясига асосланади.

Ал Хоразмий номи ўн икки асрдан бери жаҳоннинг турли мамлакатларида ҳар куни минглаб марта тилга олинади. Лекин жаҳонда тиллар сони ҳам кўп. Бинобарин, «Ал Хоразмий» сўзи қадимда ҳам, ҳозир ҳам бир хил талаффуз этилмайди, бир хил ёзилмайди. «Ал-Хоразмий» сўзи асрлар мобайнида «Ал- Хоразмий» ва «алгоритм» каби икки сўзга айланди. Биринчиси олимнинг номи, иккинчиси — илмий тушунча. Лекин илмий-тарихий адабиётларда кўпинча улар бири иккинчисини ифодалайверади.

Маълумки, кибернетикада ҳисоблаш машинаси ёрдамида бирор масалани ёзиш учун, уни дастлаб математика тилига мувофиқлаштирилади, чунки машина бошқа тилни тушунмайди. Бунинг учун тенгламалар тузилгач, уларни ечиш усуллари танланиб, машинага мос программалар ишланади. Бу қоидалар алгоритмлардан иборат.

Квадрат тенгламалар ечиш учун тузилган алгоритм: алжабр, алмуқобала, тенгламани ечиш каби уч қисмдан иборат бўлади. Алжабр (ҳадларнинг манфий ишорасидан қутулиш) ва алмуқобала (ўхшаш ҳадларни ихчамлаш) қоидалари квадрат тенгламаларнинг барча турларини олти типга келтиради ва улар ўзига хос қоидалар билан ечилади. Демак, Ал Хоразмий амалий масалаларни ечишда учрайдиган ҳар қандай квадрат тенгламани ҳал этиш алгоритмини ҳосил қилган.

Ал Хоразмий асарларида ажойиб алгоритмлар кўп. Уларнинг аксарияти ўрганилмаган. Юқорида келтирилган мисол эса алгоритм тушунчаси Хоразмий номи билан расмийгина эмас, балки мазмунан ҳам узвий боғлиқ эканидан далолат беради. Бу фикрдан чиқадиган хулоса шуки, Ал Хоразмий кибернетикада асосий тушунча ҳисобланадиган алгоритмга ва алгоритмлар назариясига биринчи ғишт қўйган улуғ олимдир.

Кибернетикадаги «алгоритм» тушунчаси ҳозир «алгоритмлаш» каби янги йўналишни келтираб чиқарди. Ҳисоблаш машиналари ихтиро қилинганда, бу машиналар фақат «катта арифмометр»дир, улардан ҳисоб-китобни тезлатиш учунгина фойдаланиш мумкин, деган фикр мавжуд эди. Машина инсон тафаккуригагина тааллуқли деб фараз қилинган баъзи масалаларни ҳам ечишга «қодир» эканлиги исбот қилинди. Мураккаб жараёнларнинг математик моделларини яратиш шулар жумласидандир.

Авваллари машина одам томонидан тузилган алгоритмларни бажарган экан, эндиликда эса алгоритмларнинг ўзини ҳам машина тузяпти. Алгоритмлаш деб аталадиган мазкур тадқиқотлар Ўзбекистон ССР Фанлар академияси Меҳнат Қизил Байроқ орденли Кибернетика институтида ривож топмоқда. Механика фанида алгоритмлаш назариясини машинада амалга оширишдан бошланди. Ҳозир эса бошқарувчи объектлар моделларини машинада қуриш ишлари бошлаб юборилди. Химия, машинасозлик ва халқ хўжалигининг бошқа кўпгина соҳаларидаги жараёнлар алгоритмлаш усули ёрдамида ўрганилмоқда ва яхши натижаларга эришилмоқда.

Жаҳон бўйича бир кунда ишлатиладиган алгоритмлар шунча кўпки, уларни ҳисоблаб чиқиш амри маҳол. Бир тилдан иккинчи тилга таржима қилиш вазифаси ҳам машинага алгоритм шаклида кўчирилади. Таржимани машина ёрдамида бажаришнинг эса истиқболи порлоқ.

Ҳозир дунёнинг жуда кўп мамлакатларида янги алгоритмлар яратилмоқда. Баъзан бир олим томонидан тузилган алгоритмни иккинчи бир ерда бошқа олим, ҳамкасбидан хабарсиз ҳолда такрор тузиши ҳам мумкин. Шу боисдан алгоритмларни ифодалашни бир «қолип»га солиш мақсадида умумий «тил»ни вужудга келтириш долзарб масалалардан бўлиб қолди. Бу вазифани бажариш мақсадида Алгол-60 Фортан, Ляпас ва бошқа алгоритмик тиллар фан-техника аҳлларига ҳавола қилинди. (Алгол-60 — 1960 йилда яратилган Ал Хоразмий тили дегани). Лекин мукаммал алгоритмик тилнинг яратилиши келажакнинг вазифасидир. Алгоритмик тил илм-фан ва халқ хўжалигининг турли соҳаларидаги жараёнларни алгоритмлаш иши учун қулай шароит туғдиради.

СССР Министрлар Совети Фан ва техника давлат Комитетининг 1966 йилги қарори билан «Алгоритмлар давлат фонди» ташкил этилди. Бу алгоритмлар хазинасидир. Янги тузилган алгоритмларни тарқатиш мақсадида Америка Қўшма Штатларида ва Польшада ҳам махсус журналлар нашр этилмоқда. Белоруссия ССР Фанлар академияси «Алгоритмлар кутубхонаси»ни мунтасил чоп этмоқда. ЎзССР Фанлар академияси Кибернетика институтида яратилган янги алгоритмлар ҳам кенг тарғиб қилинмоқда.

Хуллас, буюк юртдошимиз, жаҳонга донғи кетган олим Муҳаммад Хоразмий номини янада абадийлаштирувчи алгоритм илмий тушунчаси борган сари мукаммаллашмоқда, бу илм хазинаси бойимоқда.

Ал Хоразмий номи билан боғлиқ алгоритмлар назарияси кибернетиканинг назарий ва мантиқий заминидир.

В. ҚОБУЛОВ,
Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг ҳақиқий аъзоси.

О. ФАЙЗУЛЛАЕВ,
доцент.

700 ЙИЛЛИК ТАНГАЛАР

ТАРИХИЙ ёдгорликлар хазинаси — кўҳна Афросиёбдан камёб олтин тангалар топилди. Катталиги ҳозирги уч тийинлик чақадек келадиган бу тангалар ер остида 700 йил қолиб кетганига қарамай, гўё яқинда зарб этилгандек, бирон та ҳарфи ўчмай, ярқираб турипти.

Тангаларнинг ўнг томонида «Оллоҳдан бошқа худо йўқ, Муҳаммад унинг ердаги вакилидир», тескари томонида эса «Буюк Султон Муҳаммад ибн Текиш» деган сўзлар бор.

Афросиёбнинг Чингизхон бошлиқ мўғуллар ёндириб юборган Жоме масжиди харобасидан топилган бу олтин тангалар Муҳаммад Хоразмшоҳ замонида эрамизнинг XIII асри бошларида зарб этилганлиги маълум бўлди.

Танга пуллар қазилаётган иншоотнинг, маданий қатламларнинг умуман, топилдиқларнинг аниқ санасини белгилашда, айниқса, археологлар учун қимматли манба ҳисобланади. Чунки тангаларда қачон, қаерда ва ким томонидан зарб қилингани ёзилган бўлади.

Шунингдек, тангалар у ёки бу давлат территориясининг кенгайгани ёки торайганини, савдо-сотиқнинг қай даражада ривожланганлигини ўрганишда ҳам муҳим аҳамиятга эга.

Жоме масжиди харобаларидан олинган олтин танганинг юқоридагилардан ташқари, яна бир илмий қиммати бор. Олтин тангаларни текширган олимлар қўли гул ота-боболаримиз томонидан бунёд этилган юксак санъат намунаси — Жоме масжиди XIII аср бошларида мўғул истилочилари томонидан вайрон қилинганига ишонч ҳосил қилишди.

Ш. ШОРАҲИМОВ,
Ўзбекистон ССР Фанлар академияси археология институтининг илмий ходими.

2020 ЙИЛ МАТОЛАРИ ҚАНДАЙ БЎЛАДИ?

«50 йилдан кейин қандай газламалардан кийим тикилади?» — деган савол билан Ғарбий Германиядаги модалар институти мутахассисларга мурожаат қилди. Уларнинг жавобидан қуйидагилар маълум бўлди. Аввало, деярли ҳамма кийимлар, ғижим бўлмайдиган матолардан тикилади. Уларни ювиш ҳам лозим бўлмайди, чунки, у матолар ўзига чанг ва кир олмайди. Шунингдек, ҳар қанча намлик таъсир қилмайди, ёмғирда ивимайди. Мазкур матолардан тикилган костюм киши танасини у истаганича иситиши ёки совутиши мумкин. Бунга газлама орасига қўшиб тикилган махсус микроэлементлар ёрдам беради. Қандай гулли кўйлак кийиш муаммоси ҳам ҳал бўлади. Бунинг учун мато дазмолланса бас, у ўз рангини, гулини ўзгартираверади.

Кийимларни тикиш масаласи ҳам бартараф бўлади, тикув машинаси, игна ва ип ўрнини махсус елим ва пайвандлаш воситалари эгаллайди.

НАРГИС

Қадимги юнонлар ва римликлар айрим ўсимликларга ва жониворларга айланиб қолган одамлар ҳақида турли-туман афсоналар тўқишган. Шундай афсоналардан бири наргис гулига тааллуқли.

Ривоят қилинишича, наргис дарёлар худоси Кофснинг ўғли бўлиб, бениҳоя келишган, қадди-қоматли экан. У кунлардан бир куни ўз аксини сувда кўриб, ҳусни-жамолига ўзи мафтун бўлиб, сув бўйидан жила олмади. У аёллар муҳаббатини рад этгани сабабли, гўзаллик ва муҳаббат маъбудаси Афродитанинг ғазабига учрабди. Ўшандан бери наргис сув бўйида ўсувчи гулга айланиб қолибди.

Наргис танаси чиройли, гуллари нафис, хушбўй ўсимлик бўлганлиги сабабли, шоирлар шеърида куйланиб келади. Бобокалон шоирларимиз ва ҳозирги сухангўйларимиз ҳам ёрнинг атир-афшон бўйини, жоду кўзини наргисга ўхшатишади. Ҳазрати Навоий ғазаллаларидан бирида:

«Кўзунға ўхшағай наргис, агар қиймоч ўлуб оқи,
Мудаввар асфари ичра қаролиғидан асар бўлғай», — деб наргисни мақтайди.

Туркларда қадимдан қолган мақол бор: иккита нонинг бўлса, биттасини наргисга алиштириб ол.

Қадимги римликлар наргисни ғалаба гули деб аташган бўлса, хитойлар янги йил байрамида ўз уйларини наргис гул билан безашган. Швейцарияда эса наргис гул байрами ўтказиш одати бор. Қисқаси, ҳамма халқлар ҳам наргисни эъзозлайди. Ҳақиқатан ҳам, наргис эъзозлашга арзийдиган ўсимлик.

ДЕНГИЗЛАР ВИСОЛИ

Орол денгизининг асосий табиий хусусиятларидан бири денгиз суви сатҳининг кескин ўзгариб туришидир. Сув-сатҳининг кўтарилиш-пасайиш баландлиги 3—4-метрга етади. Орол ва Каспий денгизлари суви сатҳининг ўзгаришларини қиёслаш қизиқ бир қонуниятни ошкор этади. Гап шундаки, мазкур денгизлардан бирининг сув сатҳи кўтарилганда, иккинчи денгизнинг сатҳи пасаяди. Бундан ташқари, Каспий денгизи суви сатҳининг пасайиш миқдори ўтган асрнинг охирларидан то ҳозирга қадар Орол денгизи сувининг кўтарилиш миқдорига деярли баробар. Шундай қилиб, бу қонуният ушбу табиий сув ҳавзалари қандайдир ер ости йўли орқали ўзаро туташган бўлиши керак, деган фикрга олиб келади.

Тушингда кўрсанг — ганж, ўнгингда кўрсанг — янч, деган нақл бор халқимизда. Эндиликда, илон ўнгда ҳам ганж (давлат) бўлиб қолди. Олимларимиз илон заҳаридан қимматли дорилар тайёрлашмоқда.

БИР ШИНГИЛДАН

Ўрта Осиёда 7 минг ўсимлик тури бор. Шундан 1600 тури текисликларда, 5400 тури тоғли районларда ўсади.

* * *

Ўзбекистондаги 4 минг 148 тур ўсимликдан 500 тури маданий, қолгани эса ёввойи ҳолда ўсади.

* * *

Битта дарахтда ҳар хил мева пишишини эшитганмисиз? Сочида ана шундай дарахт ўсади. «Дўстлик дарахти» деб ном олган бу ўсимликда апельсин, мандарин, лимон сингари цитрус ўсимликларининг 50 га яқин хил меваси пишади. Дарахтнинг шундай аталишининг сабаби бор. Турли вақтларда Сочига келиб дам олган чет эллик дўстларимиз шу дарахтга ўз мамлакатларида ўсадиган мевалардан пайванд қилишган.

Бешиктебратар

БУ ЖОНИВОР ҳашаротлар орасида энг оддий йиртқичлардан ҳисобланади. Бешиктебратарларнинг болалари шира ва кичик пашшалар билан, катталари чигиртка, капалак ва бошқа қирққа яқин зараркунанда ҳашаротлар тури билан овқатланади. Унинг иштаҳаси зўр. Бир кунда ўнлаб ўлжани ейди. Кузатишлар шуни кўрсатдики, боғларда учрайдиган бешиктебратар бир кунда 8—10 ва ундан ҳам кўпроқ чигирткани тутиб ер экан.

Бешиктебратар жуда «овчи». У ўлжани қўлга туширишда ҳеч сезилмайдиган, қулай жойга беркиниб олади. Ўлжа яқинлашган сари, у ҳужумга ҳозирланиб пайт пойлайди. Сўнг мўлжаллаб туриб, яшин тезлигида унга ташланади. Айрим вақтларда ҳатто учиб кетаётган ҳашаротни ҳам тутиб олади.

Бу йиртқич ҳашаротга ҳеч қандай душман хавфли эмас, чунки у доимо ўлжасини кўндалангига ушлаб олади. Шунинг учун, бешиктебратар, чангалига тушган ари ҳам уни чақа олмайди.

Бешиктебратар анча катта ҳашарот, баъзиларининг танаси 6-7 сантиметргача етади. Икки жуфт қаноти бўлганлиги сабабли яхши уча олади ҳам.

Ҳашарот ўзи яшаб турган муҳитда, дарахт танаси ва шохларига тухум қўяди. Бунинг учун бешиктебратар, аввало, ўзидан шилимшиқ модда чиқариб дарахтга ёпиштиради, сўнгра унга тикка қилиб тухумларини қўяди. Тухум қўйиб бўлгач, устидан яна шилимшиқ модда суриб чиқади. Модда тезда қуриб бир бутун қаттиқ тухумдон шаклини олади. Шу хилдаги битта «тухумдон»да 200 дан ортиқ тухум бўлади.

Бизнинг шароитимизда май ойининг охирларидан бошлаб тухумлардан бешиктебратар болалари очиб чиқа бошлайди. Шуниси қизиқки, ҳашарот болалари ҳамма тухумдан айни бир вақтда очиб чиқади.

Н. ЭРГАШЕВ,
биология фанлари кандидати.

Редактор
С. М. ҚАРОМАТОВ.

ЗАНГОРИ ЭКРАНДА

ТОШКЕНТ ТЕЛЕВИДЕНИЕ СТУДИЯСИНИНГ БИР ҲАФТАЛИК ПРОГРАММАСИ

24 МАЙ—ДУШАНБА

Биринчи программа. Москва кўрсатади. 17.30 Кўрсатувлар программаси. 17.35 Рангли телевидение. Болалар учун мультфильм 17.45 Ўқувчилар учун. «Пионерия» 18.10 Бадиий ҳаваскорлар концерти. 18.40 Телеочерк. **Тошкент кўрсатади.** 19.10 Кўрсатувлар программаси. 19.15 Кичкинтойлар учун. «Бойчечак» (ўзбек тилида). **Рус тилида:** 19.45 «Ахборот» информацион программаси. 20.00 Совет Армияси жангчилари учун. «СССР гражданларининг муқаддас бурчи». **Ўзбек тилида:** 20.15 «Ахборот» информацион программаси. 20.30 А. Меликовнинг «Севги афсонаси» балети. 21.10 «Оламда нима гап?» 21.40 КПСС XXIV СЪЕЗДИ ҚАРОРЛАРИ—ҲАЁТГА! Қишлоқ хўжалик фильмлари телевизион фестивали. 22.05 Телевизион театр. Натан Дуглас. «ЗАНЖИРБАНДЛАР». А. Островский номидаги Тошкент театр ва рассомчилик институти студентларининг диплом спектакли. 23.10 «Уруш ва тинчлик чегарасида». Ҳужжатли телефильм. **Москва кўрсатади.** 24.00 «ВАҚТ» информацион программаси. 00.30 Москва кўрсатувларининг охири.

Иккинчи программа. Тошкент кўрсатади. Рус тилида: 18.00 Болалар учун мультфильм. 18.10 «Звезда Востока» журнали саҳифаларида. 19.00 Реклама. **Москва кўрсатади.** 19.10 Танишинг—лауреатлар. П. Коган. 20.05 Янгиликлар. 20.15 Рангли телевидение «Қирқ биринчи». Бадиий фильм. 21.45 Рангли телевидение. «Композитор А. Лепин билан учрашув». 22.45 Ҳужжатли фильм. 23.15 Рангли телевидение. Эстрада концерти.

Учинчи программа. Душанба кўрсатади. 18.10 «Буратино саргузаштлари». Кинофильм (тожик тилида). 19.30 Янгиликлар (рус тилида). 19.40 «Империализмни фош этар ёшлик». Биринчи кўрсатув (рус тилида). 20.00 «Кутиш». Телефильм. (рус тилида). **Тожик тилида:** 20.35 Эртага — Африка озодлиги куни. 21.00 Оқшом эртаклари. 21.10 Гўр Ўғли эпосидан парчалар. 22.00 Янгиликлар. 22.15 «Совет Иттифоқи элчиси». Бадиий фильм. 24.00 МОСКВА КЎРСАТАДИ.

25 МАЙ—СЕШАНБА

Биринчи программа. Москва кўрсатади. 17.35 Кўрсатувлар программаси. 17.40 «Дўстлик ҳар нарсадан афзал». Телевизион ҳужжатли фильм. 18.00 Болалар учун. Мультфильмлар. 18.20 Миллионлар ленинча университети. **Тошкент кўрсатади.** 18.50 Кўрсатувлар программаси. 18.55 Болалар учун. «Сўнгги дарс» (ўзбек тилида). **Рус тилида:** 19.35 «Ахборот» информацион программаси. 19.50 КПСС XXIV СЪЕЗДИ ҚАРОРЛАРИ—ҲАЁТГА! «Таштекстильмаш» заводи. Телеочерк. 20.10 Француз киноси юлдузлари. Жан Маре, Жерар Филипп, Ален Делон. Кинокўрсатув. **Ўзбек тилида:** 21.20 «Ёшлик» студияси кўрсатади. «Интернационал дўстлик клуби». Африка озодлиги кунига бағишланган кўрсатув. 21.50 Қишлоқ хўжалиги билимлари университети. 22.20 «Ахборот» информацион программаси. 22.35 «БЎСТОН» телевизион журнали. **Москва кўрсатади.** 24.00 «Вақт» информацион программаси. 00.30 Москва кўрсатувларининг охири.

Иккинчи программа. Тошкент кўрсатади. Рус тилида: 18.00 «Старшеклассник» программаси. «Беш йиллик одимлари». 18.40 Реклама. **Москва кўрсатади.** 18.50 Словак халқ рақс ансамблининг концерти. 19.15 Ҳужжатли фильм. 19.50 «Кўл бўйида». Бадиий фильмнинг биринчи серияси. 21.55 Чехословакия санъат усталарининг концерти. 22.25 Телевизион бадиий фильм. 23.10 Концерт.

Учинчи программа. Тошкент кўрсатади. Ўқув кўрсатувлари программаси. Ўзбек тилида: 19.00 Биология. 10-синф. «Биосфера». 19.30 Адабиёт. 10-синф. «Имтиҳонларга қандай тайёрланиш керак». 20.00 Абитуриентлар учун. Физика. 21.00 «Ўзбекистон йўллари». 21.20 «Агар ҳақ бўлсанг!». Бадиий фильм.

26 МАЙ—ЧОРШАНБА

Биринчи программа. Тошкент кўрсатади. 17.50 Кўрсатувлар программаси. **Ўзбек тилида:** 17.55 Ўқувчилар учун. «Қизил галстук» тележурнали. 18.35 «Ахборот» информацион программаси (рус тилида). 18.50 Миллионлар ленинча университети. 19.05 Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артист Стахан Раҳимов куйлайди. 19.45 «Ахборот» информацион программаси. **Москва кўрсатади.** 20.05 Янгиликлар. 20.15 «Кўл бўйида». Бадиий фильмнинг иккинчи серияси. 21.35 «Беш йиллик марралари». 21.50 Эфирда «Молодость». 22.55 Рангли телевидение. ССР Иттифоқи Давлат Академик Большой театри солистларининг концерти. 23.30 Чехословакия Коммунистик партиясининг XIV съездида. «Вақт» информацион программаси. 00.30 Москва кўрсатувларининг охири.

Иккинчи программа. Москва кўрсатади. 17.30 Кўрсатувлар программаси. 17.35 Ўқувчилар учун. «Қайиқда Атлантика бўйлаб». Биринчи саёҳат. 18.00 Рангли телевидение. «Днепр узра баҳор». Ёш ижрочилар концерти. 19.15 Концерт. **Тошкент кўрсатади. Ўзбек тилида:** 20.05 Ўзбекистон композиторларининг халқ чолғу асбоблари оркестри учун ёзган асарларидан концерт. 20.45 «КПСС XXIV СЪЕЗДИ ҚАРОРЛАРИ—ҲАЁТГА!» 21.05 Ўзбекистон XV Спартакиадаси кундалиги. 21.30 «У замонлар ўтиб кетди». Бадиий фильм.

Учинчи программа. Тошкент кўрсатади. Ўқув кўрсатувлари программаси. 19.00 Биология. 10-синф. «Биосфера» (рус тилида). **Ўзбек тилида:** 19.30 Ўқитувчилар учун консультация. 20.00 Абитуриентлар учун. Математика. **Рус тилида:** 21.00 Ўзбекистон XV спартакиадаси кундалиги. 21.20 Реклама. 21.35 «Чанг тароналари». Музикали кўрсатув.

27 МАЙ—ПАЙШАНБА

Биринчи программа. Москва кўрсатади. 17.20 Кўрсатувлар программаси. 17.25 Ўқувчилар учун. «Қайиқда Атлантика бўйлаб». Иккинчи саёҳат. 17.50 Музика янгиликлари. 18.35 Миллионлар ленинча университети. **Тошкент кўрсатади.** 19.05 Кўрсатувлар программаси. 19.10 Болалар учун. «Ёш куч» спорт программаси (ўзбек тилида). **Рус тилида:** 19.40 «Ахборот» информацион программаси. 19.55 «Пропагандист» программаси. **Ўзбек тилида:** 20.35 «Ахборот» информацион программаси. 20.55 «Шарқ Юлдузи» журнали саҳифаларида. 21.55 Илмий коммунизм мактаби. **Москва кўрсатади.** 22.15 Рангли телевидение. ФУТБОЛ. Лев Яшиннинг ҳайрлашув ўйини. СССР «ДИНАМО» терма командаси—«ФИФА» терма командаси. 00.15 «Вақт» информацион программаси. 00.45 Москва кўрсатувларининг охири.

Иккинчи программа. Тошкент кўрсатади. Рус тилида: 18.00 «Ёшлар ижоди». Телеочерк. 18.30 Янгиликлар панорамаси. 19.00 Реклама. **Москва кўрсатади.** 19.05 Ёш ижрочилар концерти. 20.05 Янгиликлар. 20.15 «Осон командировка». Телеспектакль. 21.30 «Кечки салом». Эстрада концерти. **Тошкент кўрсатади.** 22.15 «ФОТИМА». Бадиий фильм (ўзбек тилида).

Учинчи программа. Тошкент кўрсатади. 20.00 «Борислар». Телефильм (ўзбек тилида). **Рус тилида:** 20.25 «Дон соҳилларида». Фильм-концерт. 20.50 Реклама. 21.00 «Азимут». Табиат, саёҳат, изланиш. 21.30 «Тоғдаги застава». Бадиий фильм.

28 МАЙ — ЖУМА

Биринчи программа. Чегарачилар куни Москва кўрсатади. 17.25 Кўрсатувлар программаси. 17.30 Рангли телевидение. Болалар учун мультфильм. 17.50 Рангли телевидение. Болалар учун. «Бор экан-да, йўқ экан». 18.20 «Ватан посбонлари». Телеочерк. **Тошкент кўрсатади.** 18.50 Кўрсатувлар программаси. **Рус тилида:** 18.55 Болалар учун. Мультфильм. 19.05 «Ахборот», информацион программаси. 19.20 «Ватанимиз қўриқчилари». Чегарачилар кунига бағишланган кўрсатув. **Ўзбек тилида:** 19.40 Сайловдан сайловгача. 20.00 Ота-оналар университети 20.40 «Ахборот» информацион программаси. 21.00 «Олтин водий». Қишлоқ хўжалик ходимларига бағишланган махсус программа. 22.10 «Ўғирланган». Бадиий фильм 23.50 Кўрсатувлар программаси. **Москва кўрсатади.** 24.00 «Вақт» информацион программаси. 00.30 Москва кўрсатувларининг охири.

Иккинчи программа. Тошкент кўрсатади. Рус тилида: 18.00 Кишчи онласидан репортаж. **Москва кўрсатади.** 18.30 Чегарачиларнинг талабларига мувофиқ концерт. 19.35 Янгиликлар. 19.45 Рангли телевидение. «Парижнинг қизил елкани». Ҳужжатли фильм. 21.05 «Березка». Давлат хореографик ансамбли концертининг биринчи бўлими. 22.05 «Нариги қирғоқдаги пристань». Телевизион бадиий фильм премьераси. 23.15 Концерт.

Учинчи программа. Тошкент кўрсатади. 20.00 Симфоник куйлардан концерт. (ўзбек тилида). **Рус тилида:** 20.40 «Тўлқинда—02». 20.55 Эстрада концерти. 21.25 Реклама. 21.35 Врач маслаҳати. 21.50 «Сўна». Бадиий фильм.

29 МАЙ— ШАНБА

Биринчи программа. Тошкент кўрсатади. Ўзбек тилида: 9.45 Кўрсатувлар программаси. 9.50 «Таня ва икки мушкетёр». Бадиий фильм. **Москва кўрсатади.** 10.55 Кўрсатувлар программаси. 11.00 Янгиликлар. 11.05 Халқ телевизион университети. Фан ва техника факультети. 11.45 Маданият факультети. Совет киносининг жанр ва турлари. 12.30 Рангли телевидение. Болалар учун мультфильм. 12.45 Концерт. 13.30 «Здоровье». Илмий-оммабоп программа. 14.00 Рангли телевидение. Ўқувчилар учун. «Келинг, бирга ўйнаймиз». 14.30 Минск трактор заводи 25 ёшда. **Тошкент кўрсатади.** 16.55 Кўрсатувлар программаси. 17.00 Кичкинтойлар учун. «Қувноқ давра» (ўзбек тилида). **Рус тилида:** 17.30 «Ахборот» информацион программаси. 17.45 Болалар учун мультфильм. **Ўзбек тилида:** 18.05 Халқ талантлари. Адолат ВАҲОБОВА. 18.35 «Ахборот» информацион программаси. 18.50 «Оламга саёҳат». Кинокўрсатув. 19.55 Кўрсатувлар программаси. **Москва кўрсатади.** 20.00 Рангли телевидение. «Биринчилар ва сўнггилар». Фильм-спектакль. 21.00 Кинопанорамалар. 22.40 Халқаро программа. 23.05 «Берёзка» Давлат хореографик ансамбли концертининг иккинчи бўлими. 24.00 «Вақт» информацион программаси. 00.30 Москва кўрсатувларининг охири.

Иккинчи программа. Ўқув кўрсатувлари программаси. 11.00 Ота-оналар учун консультация (ўзбек тилида). 11.30 Сиртдан ўқиётган студентлар учун. Француз тилидан 29-машғулот. 12.00 Электроника техникаси (ўзбек тилида). **Москва кўрсатади.** 15.00 Музикали турнир. 16.00 Урал телевидение студиясининг программаси. 17.00 Мактабга ёрдам. «Бадиий асарларни экранлаштириш». «Гобсек». Бадиий фильм. 18.15 Рангли телевидение. «Ҳайвонот оламида». 19.20 «Никобсиз зўравонлар». **Тошкент кўрсатади. Ўзбек тилида:** 20.00 «Мўъжизалар маскани». Цирк программаси. 20.40 «Фан» программаси. 21.10 «Назм ва наво». 21.50 «Қақаклар». Бадиий фильм.

Учинчи программа. Душанба кўрсатади. 18.25 Экран — болаларга. **Рус тилида:** 18.40 «Гулхан» тележурнали. 19.10 Янгиликлар. 19.20 Москва кўрсатади. 20.00 Хўжаликнинг асосий тармоғи. 20.20 Маданият телевизион университети (тожик тилида). 20.50 Оқшом эртаклари. 21.00 Москва кўрсатади. Кинопанорама. 22.30 Янгиликлар (тожик тилида). 22.45 Концерт (тожик тилида). 24.00 Москва кўрсатади.

30 МАЙ — ЯКШАНБА

Химиклар куни. Биринчи программа. Тошкент кўрсатади. 9.50 Кўрсатувлар программаси. 9.55 «Звездочка». Кинокўрсатув (рус тилида). 10.25 «Санъат ғунчалари» (ўзбек тилида). **Москва кўрсатади.** 10.55 Кўрсатувлар программаси. 11.00 Янгиликлар. 11.05 Рангли телевидение. Болалар учун мультфильм. 11.25 Концерт-очерк. **Тошкент кўрсатади.** 12.00 Ўзбекистон пионер вожатийлари республика слёти кундалиги. 12.30 Болалар учун. «Будильник». Марказий телевидение учун тайёрланган махсус кўрсатув. **Москва кўрсатади.** 13.00 Музикали киоска. 13.30 Суҳбат. 13.45 Эфирда «Молодость». «Алло, талантларни қидирамиз». **Тошкент кўрсатади.** 16.50 Кўрсатувлар программаси. 16.55 Телевизион қўғирчоқ театри. 17.25 «Ахборот» информацион программаси (рус тилида). 17.45 Бугун — кимёгарлар куни. 19.05 «Дилистоним сен менинг». Телевизион музикали драма премьераси. Танаффус вақтида «Ахборот» информацион программаси. **Москва кўрсатади.** 21.25 Рангли телевидение. Футбол бўйича Европа чемпионати. СССР—Испания терма командалари. В. И. Ленин номли Марказий стадиондан олиб кўрсатилади. 23.15 Цирк чироқлари. 00.15 «Вақт» информацион программаси. 00.45 Москва кўрсатувларининг охири.

Иккинчи программа. Тошкент кўрсатади. Ўқув кўрсатувлари программаси. Ўзбек тилида: 10.00 Абитуриентлар учун. Физика. 11.00 Абитуриентлар учун. Химия. 11.30 Абитуриентлар учун. Математика. 12.30 Адабиёт. 10-синф. «Имтиҳонларга қандай тайёрланиш керак». **Москва кўрсатади.** 15.10 «Қишлоқ меҳнаткашларига». Россиянинг асосий бойлиги. 15.40 Рангли телевидение. «Киносаёҳатчилар клуби». 17.00 «Интогрмаш-71». Репортаж. 17.30 Совет Армияси ва Флоти жангчилари учун кўрсатув. 18.00 Эстрада программаси. 19.00 «Дўстлар меҳри». Ота-оналар учун кўрсатув. 20.00 Суҳбат. 20.15 Рангли телевидение. «Муслим Магомаев куйлайди». Телевизион музикали фильм. **Тошкент кўрсатади. Ўзбек тилида:** 21.25 Қишлоқ хўжалик ходимлари учун эшиттириш. 21.40 «Қотган чақмоқлар». Бадиий фильмнинг 1—2-сериялари.

Учинчи программа. Фрунзе кўрсатади. 18.15 Кўрсатувлар программаси. 18.20 Кувноқ минутлар. 18.45 Шеърият мухлисларига. 19.10 Уш кўрсатади. 19.35 Бугун—кимёгарлар куни. 19.50 Республика халқ ижоди телевизион фестивали. 21.25 Кўрсатувлар программаси. 21.30 Москва кўрсатади.

Реклама ва эълонлар

ТЕАТР

НАВОИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРИДА — 21/V да **Чио-Чио-Сан**, 22/V да **Севги тумори.**

ҲАМЗА НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 21/V да **Парвона**, 22/V да **Шоҳ Эдип.**

МУҚИМИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ МУЗИКАЛИ ТЕАТРИДА — 21/V да **Кумуш тўй**, 22/V да **Хотинимнинг эри**, 23/V да **Севишганлар ҳиёбони.**

Кино

21 майда

ҚИШКИ БИНОДА

Самурайлар байроғи (2 серия) — «ЎЗБЕКИСТОН», «СПУТНИК», «ВОСТОК» (кечқурун).

Ҳам тун, ҳам тонг эди... — «МОСКВА» (тоқ соатларда).

Сен менинг ҳаётимсан (2 серия) — НАВОИЙ номли (кечқурун), САНЪАТ САРОЙИ (кеч 9.15 минутларда).

Ёш Богачекнинг изтироблари (жуфт соатларда). **Қизлардан бири** (тоқ соатларда) — «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ».

Бу телба дунё... — «ЧАЙКА» (кечқурун).

Директор (2 серия) — «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ» (кеч 6 ва 8.45 минутда).

Кашмирдаги севги (2 серия)— «КЎКЧА» (кечқурун).

Том Жонс (2 серия) — САНЪАТ САРОЙИ (кеч 7 да).

Кунгабоқар — «ТОШКЕНТ СОВЕТИНИНГ 50 ЙИЛЛИГИ» (кеч 6 8 ва 10 да).

22 майда

ҚИШКИ БИНОДА

Самурайлар байроғи (2 серия) — «ЎЗБЕКИСТОН», «СПУТНИК». «ВОСТОК» (кундуз ва кечқурун).

Ҳам тун, ҳам тонг эди... — «ТОШКЕНТ СОВЕТИНИНГ 50 ЙИЛЛИГИ» (кундуз соат 12, 2, 4 да). «МОСКВА» (тоқ соатларда).

Сен менинг ҳаётимсан (2 серия) — НАВОИЙ НОМЛИ (кундуз ва кечқурун). САНЪАТ САРОЙИ (кундуз соат 11.30 ва кеч 9.15 минутларда).

Ёш Богачекнинг изтироблари (жуфт соатларда) **Қизларни олмаймиз** (тоқ соатларда) — «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ»

Бу телба дунё... — «ЧАЙКА» (кундуз ва кечқурун).

Директор (2 серия) — «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ» (кундуз соат 12, 3 кеч 6 ва 8.45 минутда).

Кашмирдаги севги (2 серия) — «КЎКЧА» (кундуз ва кечқурун).

Том Жонс (2 серия) — САНЪАТ САРОЙИ (кундуз соат 2, 4 ярим ва кеч 7 да).

Кунгабоқар — «ТОШКЕНТ СОВЕТИНИНГ 50 ЙИЛЛИГИ» (кеч 6, 8 ва 10 да).

ЁЗГИ БИНОДА

Ёш Богачекнинг изтироблари— «ФЕСТИВАЛЬ».

Самурайлар байроғи (2 серия) — «ХИВА».

Директор (2 серия) — ТЕЛЬМАН номли.

ТОШКЕНТ МАРКАЗИЙ УНИВЕРМАГИ 25 МАЙДАН 31 МАЙГАЧА ТОШКЕНТ ТЎҚИМАЧИЛИК КОМБИНАТИДА ИШЛАБ ЧИҚАРИЛГАН ИП-ГАЗЛАМАЛАРНИНГ

САВДО КЎРГАЗМАСИНИ ЎТКАЗАДИ

Кўргазмада 150 дан ортиқ ҳар хил рангли газламалар намойиш қилинади.

СИЗНИ МАРКАЗИЙ УНИВЕРМАГДА КУТАМИЗ!

---

3 июнь кундуз соат 2 да В. И. Ленин номли Тошкент Давлат университетининг химия фанлари бўйича илмий даражалар берувчи илмий совет кенгаши (Студентлар шаҳарчаси, ТошДУ химфак, кутубхона зали)да химия фанлари кандидати илмий даражасини олиш учун

Н. Ф. Дребенцова: «Препаратлар таркибидаги сувни аниқлашда йодхлор, йодбром ва йодучбромлари бўлган Карл Фишер реактивини қўллаш» деган темада;

В. Ю. Телли: «Жанубий Ўзбекистон нефтларидаги азотли асослар концентратларининг тиазоллари» деган темада

ДИССЕРТАЦИЯ ЁҚЛАЙДИЛАР

Диссертациялар билан университет илмий кутубхонаси (Студентлар шаҳарчаси, 4-уй) да танишиш мумкин.

ИШГА ТАКЛИФ:

А. Н. ОСТРОВСКИЙ НОМИДАГИ ТОШКЕНТ ТЕАТР-РАССОМЧИЛИК ИНСТИТУТИГА (Герман Лопатин кўчаси 77-уй)

таъминот бўйича агент, ўқув театрининг постановка қисмига мудир, ёрдамчи ишчи, ўқув театри саҳнасига машинист, мебелчи-реквизитор, бутафорчи, қизил дарахт бўйича дурадгор, ўқув театрига гримёрчи-рассом, саҳна ишчиси, секретарь-машинистка, ротаторчи-машинистка, бичиқчи-модельер, қоровул, фаррош

КЕРАК

«СПЕЦЭЛЕВАТОРМЕЛЬСТРОЙ» ТРЕСТИНИНГ СОЗЛАШ-МОНТАЖ БОШҚАРМАСИГА (Рисовая кўчаси, 168 «а» уй)

Оҳангарон, Жиззах, Қарши шаҳарларида қурилаётган ун комбинатларида ишлаш учун слесарь-монтажчилар, электр монтажчилар (3-6 разрядли), тунукачилар, электр-газ пайвандчилар (4, 5 разрядли)

КЕРАК

Меҳнат ҳақи — ишбай.

Асосий иш ҳақига 50% монтаж учун қўшимча ҳақ, квартира ва минтақа коэффициентлари қўшиб берилади.

«ГЛАВТАШКЕНТСТРОЙ»НИНГ 6-ҚУРИЛИШ ТРЕСТИГА (Университет кўчаси)

асосий фондларни қайта баҳоловчи инженер-механик, катта бухалтер-ревизор, (вақтинча ишлаш учун пенсионерлар қабул қилинади)

КЕРАК

Меҳнат ҳақи — шартнома бўйича.

11-«ПРОМБУРВОД» МАХСУСЛАШТИРИЛГАН БОШҚАРМАСИГА (Чош-Тепа кўчаси, 383-уй)

токарлар, стандартсиз ускуналарни тайёрлаш бўйича слесарлар, фрезерчилар, газ-электр пайванчилар, 5-6 разрядли автокранчи, машинистка

КЕРАК

Ишчилар ишга ва уйга махсус автобусда қатнайдилар

ЎЗБЕКИСТОН ССР ДАВЛАТ ПЛАНИ ҚОШИДАГИ САНОАТ ИҚТИСОДИ БЮРОСИГА (А. Тўқаев кўчаси, 2-уй, 5-қават, 83-хона, телефонлар 39-47-52, 39-47-53)

саноат корхоналари территориясини безаш ва лойиҳа интерьерларини ишлаш бўйича рассомлар

КЕРАК

ЎРТА ОСИЁ ТЕМИР ЙЎЛИНИНГ ИШЧИЛАР ТАЪМИНОТИ БОШҚАРМАСИГА (Гоголь кўчаси, 94-уй, 179-хона)

қишлоқ хўжалик бўлимига зоотехниклар, ревизор, совутиш ускуналари бўйича инженер-механиклар ва технология ускуналари бўйича инженерлар

КЕРАК

Тошкент шаҳар, Пролетар кўчаси, 4-уй, аҳолини ишга жойлаштириш ва информация қилиш бюроси, ҳамда район ижроия комитетлари ҳузуридаги инспекторларга учрашилсин.

ТОШКЕНТ ТЎҚИМАЧИЛИК ВА ЕНГИЛ САНОАТ ИНСТИТУТИ **29 май эрталаб соат 10 дан Ўрта мактабни битирганлар учун**

«ОЧИҚ ЭШИКЛАР КУНИ»НИ ЎТКАЗАДИ

---

3 июнь кундуз соат 2 да В. И. Ленин номли Тошкент Давлат университетининг геология-минералогия фанлари бўйича илмий даражалар берувчи илмий совет кенгаши (Студентлар шаҳарчаси, ТошДУ, Б-224 аудитория)да геология-минералогия фанлари доктори илмий даражасини олиш учун

К. А. Набиев: «Ғарбий Ўзбекистоннинг ва карбон карбонат формациялари» деган темада

ДИССЕРТАЦИЯ ЁҚЛАЙДИ

Диссертация билан университет илмий кутубхонаси (Студентлар шаҳарчаси, 4-уй)да танишиш мумкин.

---

3 июнь кундуз соат 2 яримда В. И. Ленин номли Тошкент Давлат университетининг ижтимоий фанлар бўйича илмий даражалар берувчи илмий совет кенгаши (Студентлар шаҳарчаси, Г-304 аудитория)да юридик фанлари доктори илмий даражасини олиш учун

С. Н. Досимбеков: «Иттифоқчи республикада саноатга давлат раҳбарлиги проблемалари» деган темада

ДИССЕРТАЦИЯ ЁҚЛАЙДИ

Диссертация билан университет илмий кутубхонаси (Студентлар шаҳарчаси, 4-уй)да танишиш мумкин.

Телевизор

21 МАЙ ЖУМА

Биринчи программа. Москва кўрсатади. 17.30 Кўрсатувлар программаси. 17.35 Рангли телевидение. Болалар учун. «Моҳир қўллар». 18.00 Эфирда «Молодость». **Тошкент кўрсатади.** 18.55 Кўрсатувлар программаси. **Рус тилида:** 19.00 Болалар учун мультфильм. 19.20 «Ахборот» информацион программаси. **Ўзбек тилида:** 19.35 «Пропагандист» программаси. 20.10 «Ахборот» информацион программаси. 20.25 Қирғизистон ССР да хизмат кўрсатган артистка Турсуной СОЛИЕВАнинг ижодий портрети. 21.30 «Ўзбекистон чорвадори» программаси. 22.00 «Тарихнинг бир лаҳзаси». Телефильм. 22.15 Иқтисодий билимлар университети. **Москва кўрсатади.** 22.30 Футбол бўйича СССР биринчилиги. «ДИНАМО» (Москва)— ЦСКА. 00.15 «Ахборот» информацион программаси. 00.45 Москва кўрсатувларининг охири.

Иккинчи программа. Москва кўрсатади. 18.45 «Беш йиллик пешқадамлари». Телеочерк. 19.20 Ҳужжатли фильм. 19.35 Янгиликлар. 19.40 Музикали кўрсатув. 20.25 «Ўғирлик». Телевизион бадиий фильм 2-сериясининг премьераси. 21.30 Концерт. 21.55 Шоир Евгений Евтушенко— меҳмонимиз. **Тошкент кўрсатади.** 22.30 «Қил устида». Бадиий фильмнинг 2-серияси (ўзбек тилида).

Учинчи программа. Тошкент кўрсатади. Ўзбек тилида: 20.00 «Созловчи», «Атлантлар». Кинофильмлар. **Рус тилида:** 20.20 Музикали кўрсатув. 21.00 «Тўлқинда —02». 21.10 Реклама. 21.15 «Орзу». Бадиий фильм.

22 МАЙ ШАНБА

Биринчи программа. Тошкент кўрсатади. 9.55 Кўрсатувлар программаси. **Ўзбек тилида.** 10.00 Болалар учун мультфильм. 10.15 Телевизион миниатюралар театри. **Москва кўрсатади.** 10.55 Кўрсатувлар программаси. 11.00 Янгиликлар. 11.05 Халқ телевизион университети. «Фан ва техника факультети». 11.45 Маданият факультети. «Совет киносининг яратилиши». 12.30 Рангли телевидение. Болалар учун мультфильм. 12.45 Болалар учун. «Ажойиб нарвон». 13.15 Рақс ҳаёти. 14.15 «Здоровье». Илмий-оммабоп программа. **Тошкент кўрсатади.** 17.55 Кўрсатувлар программаси. 18.00 Болалар учун ўзбек тилида концерт. **Рус тилида:** 18.40 Болалар учун мультфильм. 19.00 «Ахборот» информацион программаси. **Ўзбек тилида:** 19.15 Эстрада шинавандалари, сизлар учун. «Танишинг, «ЯЛЛА» ансамбли». 19.45 «Ахборот» информацион программаси. **Москва кўрсатади.** 20.00 Футбол бўйича СССР биринчилиги. «ЗАРЯ» (Ворошиловград) —«ДИНАМО» (Тбилиси). Танаффус вақтида янгиликлар. 21.45 «Бу шунчаки осон эмас». Телевизион бадиий фильм. 23.15 «Вақт» информацион программаси. 23.45 Халқаро балет конкурслари лауреатларининг концерти. 01.00 Москва кўрсатувларининг охири.

Иккинчи программа. Тошкент кўрсатади. Ўқув кўрсатувлари программаси. 11.00 Ота-оналар учун рус тилида консультация. 11.30 Сиртдан ўқувчи студентлар учун француз тилидан 28-машғулот. **Ўзбек тилида:** 12.00 Сиртдан ўқувчи студентлар учун. «Электроника техникаси». 12.30 Абитуриентлар учун. Математика. 13.30 Сиртдан ўқувчи студентлар учун. Олий математика.

14.30 Ўқитувчилар учун консультация. **Москва кўрсатади.** 14.45 Концерт. 16.30 Фан — бугунги кунда. 17.00 Эфирда «Молодость», «Горизонт». 18.00 М. Карим. «ОЙГУЛ ЎЛКАСИ». А. С. Пушкин номидаги Москва драма театрининг спектакли. **Тошкент кўрсатади. Ўзбек тилида:** 20.00 Халқ ҳофизлари ижросида концерт. 20.40 КПСС XXIV СЪЕЗДИ ҚАРОРЛАРИ—ҲАЁТГА. 21.00 «Матонатли кишилар». Бадиий фильмнинг 1—2 сериялари.

Учинчи программа. ДУШАНБА ТЕЛЕСТУДИЯСИНИНГ КЎРСАТУВЛАРИ.

18.30 «Пионер» студияси кўрсатади. 19.00 Янгиликлар. 19.10 Экономистлар даврасида. 19.40 Қаҳрамонларимиз. 20.00 Футбол бўйича СССР биринчилиги. «ЗАРЯ» (Ворошиловград) — «ДИНАМО» (Тбилиси). Танаффус вақтида болаларнинг кечки эртаги. 21.45 Янгиликлар. 22.00 Концерт. 23.00 Телефильм.

Радио

21 МАЙ ЖУМА

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

18.00 Фалсафа фанлари кандидати Х. Шайхованинг «КПСС XXIV съезди ва меҳнаткашларни коммунистик руҳда тарбиялаш» номли суҳбати (ўзбекча). 18.10 Нодир ёзувлар. 19.20 «Хайтарма» ансамбли солистларининг концерти. 20.00 «Узбекистан индустриальный» радиожурнали. 20.30 Саноат ходимлари учун концерт. 21.00 Халқаро мавзуларда суҳбат. 21.10 Дала меҳнаткашлари учун кечки концерт. 22.30 Театр микрофон олдида. Ҳамза номли театр «Алишер Навоий» спектаклининг монтажи.

ИККИНЧИ ПРОГРАММА

19.00 Ўзбек артистлари ижросида рус композиторлари операларидан парчалар. 19.30 «Шалола». Зулфиянинг янги шеърий китоби ҳақида ҳикоя (русча). 20.00 Якка созларда ижро этиладиган куйлар (тожикча). 20.30 Концерт. 20.50 «Халқ номзодлари» циклидан. «Қишлоқ меҳнаткашлари» очерки (русча). 21.00 Жаҳон прогрессив адабиёти. Америка ёзувчиси У. Истлейкнинг «Жон овчилари...» номли ҳикояси (ўзбекча). 21.40 Москва.

22 МАЙ ШАНБА

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

6.15 Тонгги концерт. 8.25 Ёш ижрочилар концерти. 9.30 С. Жалил. «Тошкентнинг лирик лавҳалари». 10.10 «Дугоналар» радиожурнали. 11.15 А. Навоий номидаги театр солистларининг концерти. 12.15 Сайловчиларнинг талабларига мувофиқ концерт. 13.30 «Создан органгача». Музикали эшиттириш. 15.10 «Правда» газетасининг обзори. 15.20 «Сиҳат-саломатлик» радиожурнали (ўзбекча). 15.40 Республикада хизмат кўрсатган артист А. Хўжаев чалади. 16.10 «Кекса ижрочилар» туркумидан. Уста Жалол Носиров ҳақида музикали эшиттириш. 17.20 Уйғур куйлари. 17.50 «Қишлоқ оқшоми». Агитпунктдан репортаж (ўзбекча).

18.00 Чўлқуварлар учун концерт. 18.40 Спорт эшиттириши (ўзбекча). 19.20 Баҳор ҳақида қўшиқлар. 20.00 «Қардош социалистик мамлакатларда» (ўзбекча). 20.10 Пахтакорлар учун концерт. 21.00 Москва. «Инсон ва қонун» радиожурнали. 21.30 Халқ жасорати йилномаси. «Қарши кундалиги» (русча). 22.20 Рақс кечаси. 23.10 «Ўғил уйлантириш» музикали драмасининг монтажи. 00.15 Тунги музикали программа.

ИККИНЧИ ПРОГРАММА

8.25 Куйлардан — куйларга. 9.15 Спорт эшиттириши (русча).

19.00 Немис шоири И. Бехер туғилган кунининг 80 йиллигига бағишланган эшиттириш (ўзбекча). 19.30 «Жоан Сазерленд куйлайди». Музикали эшиттириш. 20.00 Санъат усталарининг концерти. 20.30 Ўрта Осиё халқлари қўшиқлари. 20.50 «Бу китоблар сизга мунтазир» (русча). 21.10 «КПСС XXIV съезди қарорлари — ҳаётга!» (татарча). 21.30 Эстрада-рақс концерти.

УЧИНЧИ ПРОГРАММА

14.00 «Курашаётган Вьетнам қўшиқлари ва шеърлари». Музикали эшиттириш. 15.00 Г. Жагаров. «Прокурор» радиоспектакли (ўзбекча). 17.00 Қадимги куйлар. 18.00 «Қўшиқлар ва йиллар». Музикали эшиттириш.

Свердлов номли концерт залида

21, 22, 23 МАЙ КЕЧ СОАТ 8 ДА

СССР халқ артисти, Давлат мукофоти лауреати

ТАМАРАХОНИМ

ИШТИРОКИДА

КОНЦЕРТ

ҚАТНАШАДИЛАР:

Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артистлар—Вилоят ОҚИЛОВА, Маҳмуд МУҲАМЕДОВ;

Солистлар: Гулшод ОТАБОЕВА Анвар РУСТАМОВ, Қизлархон ДУСТМУҲАМЕДОВА, Дилафруз ЖАББОРОВА, Аҳмад ШУКУРОВ, Шариф КАРИМОВ, Хотам ХУЖАЕВ, Хадича АЛИМАРДОНОВА, Неъматжон ҚУЛАБДУЛЛАЕВ.

М. ҚОРИЕҚУБОВ НОМИДАГИ УЗБЕК ДАВЛАТ ФИЛАРМОНИЯСИНИНГ

ХОР КАПЕЛЛАСИ

ЎЗБЕК ХАЛҚ ЧОЛҒУ АСБОБЛАРИ АНСАМБЛИ

Программани — Ғулом ТОЖИ-АЪЛОЕВ олиб боради.

Билетлар концерт зали кассасида кундуз соат 2дан сотилади.

«Вечерний Ташкент» орган Ташкентского горкома КП Узбекистана и Ташгорсовета

БИЗНИНГ АДРЕС: Тошкент шаҳар, Дзержинский кўчаси, 15-уй. Редакция телефонлари: Коммутатор —33-02-49 дан 33-02-58 гача, редактор ўринбосарлари—33-29-33, 33-29-09 масъул секретарлар —33-27-22, партия совет ва касаба союз ташкилотлари, шаҳар хўжалиги бўлимлари — 33-29-42, адабиёт, санъат ва маданият бўлимлари—33-29-55, хатлар ва оммавий ишлар—33-27-70, фан ва олий ўқув юртлари, иллюстрация бўлимлари —33-27-57, саноат, транспорт ва қурилиш бўлимлари —33-27-03, ахборот бўлими 33-28-95, эълонлар бўлими — 33-81-42.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг босмахонаси Тошкент шаҳри.

НАШР А—2557. ИНДЕКС 64579. Р—04225.